

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΘΑΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 59.

Ἐκαστον φύλλον τιμᾶται
λεπτῶν 20

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΔΗΡΩΤΕΑ
Ἐν Ἑλλάδι . . . . . Δρ. 10
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ . . Φρ. χρ. 12

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Θεραπεύσατε τὴν κοιλίαν.
- Ἐκλογαὶ ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Τουρκοκρατίας, ὑπὸ Δ. Γρ. Καρπούρογλου.
- Ἐπιδραστηριότητες, ἀληθῆς ἱστορία, ὑπὸ Κωνσταντίνου Κανελλοπούλου.
- Περιγραφή τῆς Φράντσας, κατὰ τὸ 1720, ὑπὸ Γερμανικῆς τέλερπτη Μεχμέτ Ἐφέντη. Ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ (Τ. Λις).
- Ἡ πάλαι, μυθιοστορημάτων, ὑπὸ Jules Case. Μετάφρασις Α. Ἀρκάτη. (Τέλος).
- Ἡ Ἀνδραβίδα, ἱστορικὴ σημειώσις, ὑπὸ Β. Κ.
- Ἐιδήσεις τῆς Ἑβδομάδος. Ἐγχώρια. — Ἐξωτερικά. — Ἀρχαιολογία. — Φιλολογία. — Καλλιτεχνία.
- Ἰδιαιτέρως Γράμματα.

ΘΕΡΑΠΕΥΣΑΤΕ ΤΗΝ ΚΟΙΛΙΑΝ

Κρίνομεν περιττὴν πᾶσαν δικαιολογίαν τῆς ἐπιγραφῆς: αἱ τρεῖς παράδοχοι λέξεις ἐγκρύπτουσιν ἔννοιαν καὶ σκοπόν, ὃν ἡμεῖς θεωροῦμεν ὡς τὸν πρῶτιστον, ἂν οὐχὶ τὸν μόνον, ὃν δεόν νὰ ἐπιδιώκῃ τύπος ἐθνικὸς καὶ φιλοστοργος.

Θεραπεύσατε τὴν κοιλίαν! Ἡ συμβουλὴ θὰ φανῇ βεβαίως ὡς ἀναφερομένη εἰς τὸ σῶμα ἐκάστου. Ὁ ὑγιὴς λοιπὸν ἄς στρέψῃ τὴν σελίδα βάλλων τὸν λίθον τοῦ ἀναμαρτήτου. Ἄλλ' ἄς ἀκούσῃ πρῶτον, ὅτι ὁ ἰατρός, ὅστις τὴν ἐξέρερεν ἤτο συγχρόνως ἀνὴρ μέγας καὶ πατριώτης μέγας. Ἦτο δὲ πρὸ πάντων μέγας πολιτικὸς.

Καὶ ὅτε ἐν ἀγνῇ θλίψει ἀναμετράτε τὰ δεινὰ, ὑφ' ὧν μαστιζέσθε, καὶ ὅτε ἐν πατριωτικῷ ἄλγει μεμψιμοιρεῖτε διὰ τὴν συρροὴν τῶσαν ἐθνικῶν ἀτυχιῶν, καὶ ὅτε ἐν ἀγανακτῆσει στεναίξετε ὑπὸ τὸ βάρος τῶν συμφορῶν, ἄς ἐπεσώρευσεν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος κακὸς δαίμων, καὶ ὅτε ζητοῦντες νὰ παρουσιάσῃτε μᾶλλον συγκεκριμένως τὸν κακὸν τοῦτον δαίμονα, ἵνα τὸν περιβῆτε διὰ τῶν ἄρῶν σᾶς, τῷ ἀποδίδετε σήμερον τὸ ἐν ὄνομα καὶ αὐριον τὸ ἄλλο, τότε μελετήσατε κατὰ βάθος καὶ κατὰ πλάτος τοῦ Καποδιστρίου τὴν συμβουλὴν:

Θεραπεύσατε τὴν κοιλίαν.

Προὔχοντες ἐπίσημοι καὶ ἀρχηγοὶ ἐπεσκέφθησαν ἡμέραν τινα τὸν ἀείμνηστον Κυβερνήτην καὶ παντοῖα ὑπέβαλον αὐτῷ πα-

ρόπινα κατὰ τῆς κακοδιοικήσεως, τῆς διαρπαγῆς τῶν δημοσίων χρημάτων, τῶν διπτῶν σταθμῶν τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶσαν ἄλλων. Εἰς πᾶν παράπονον ἢ ἀπάντησις τοῦ Καποδιστρίου ἤτο σοφῆ, διότι ἐκ σοφῆς προήρχετο κεφαλῆς. Συνίστα αὐτοῖς καλλιτέραν δημοτικὴν διοίκησιν, περιορισμὸν τῶν ἀπαιτήσεών των, φειδῶ ἀδικῶν αἰτιάσεων, δαφίλειαν ἀγαθῶν παραδειγμάτων, καὶ δι' αὐτῶν προέβλεπε τὴν ταχείαν τῆς πολιτείας διόρθωσιν.

Εἰς τῶν παραπονουμένων ὅμως — τίς οἶδε ποῖος — ἀλλὰ βεβαίως ὁ ἴταμώτερος, ἀφοῦ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ὀμιλίας τοῦ Κυβερνήτου εἰδείκνυε σημεῖα στενοχωρίας, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν διακόψῃ, εἰς ὅλα φαίνεται ἔχων ὁ ἄνθρωπος ἐτοιμοὺς τὰς ἀποκρίσεις, συνώψισεν αὐτὰς πᾶσας ἐν μιᾷ καὶ ἐξεσφενδόνισεν αὐτὴν κατὰ τῆς σεπτῆς ἐκείνης κεφαλῆς:

— Τί τὰ θέλετε αὐτὰ, ἐξοχώτατε, ἀπὸ τὸ κεφάλι βρωμᾶ τὸ ψάρι!

Ἐν τῇ αὐθάρδει ταύτῃ ρῆσει δύνασθε καὶ νῦν πολλοὺς, πάρα πολλοὺς ν' ἀναγνωρίσῃτε. Στρέψατε περίξ τὰ βλέμματα καὶ θὰ συναντήσῃτε ἐκείνους, ὧν τὰ στόματα εἶνε ἔτοιμα νὰ ἐσφενδονίσωσι καὶ κατὰ τοῦ Καποδιστρίου αὐτοῦ παρομοίας ἐκφράσεις, οὐδὲν ἄλλο τοῦτέστιν ἢ τὴν προχειροτέραν καὶ χειροτέραν δικαιολογίαν τῆς ἀμαρτίας.

Ἄλλὰ τί ἐπήντησεν ὁ Καποδιστριας:

— «Ὅχι, μὲ συγχωρεῖτε, εἶπε ζωηρῶς ὁχι! «τὸ ψάρι δὲν βρωμᾶ ἀπὸ τὸ κεφάλι» ὡς λέγει ἡ παροιμία σας. Βρωμᾶ ἀπὸ τὴν κοιλίαν. Σᾶς τὸ λέγω ἐγὼ, ὅστις εἶμαι ὀλίγον ἰατρός, ἐρωτήσατε δὲ καὶ ὄλους τοὺς ἰατροὺς καὶ θὰ σᾶς εἴπωσι τὸ αὐτό ὅπως ἔδὲ ὑπὸ πραγματικὴν καὶ φυσικὴν ἐποψίν, τὸ ἄλογον δὲν εἶνε ἀληθές, οὕτω καὶ ὑπὸ μεταφορικῆν. Ἡ πολιτεία δὲν σφάλλει ἀπὸ τὴν κεφαλὴν, ἀλλ' ἀπὸ τὴν κοιλίαν, αὕτη δὲ πάσχουσα μεταδίδει βεβαίως τὸ νόσημα εἰς τὴν κεφαλὴν. Ἄλλ' ἡ κεφαλὴ ἔδεν εἶνε ἡ ἔδρα τοῦ νοσήματος· ὁ δῆμος εἶνε ἡ κοιλία τῆς πολιτείας καὶ πάσχει ἡ κοιλία, οὕτω δὲ συμπάσχει καὶ ἡ κεφαλὴ: »θεραπεύσατε τὴν κοιλίαν».

Τὸ μεστὸν σοφίας ἀνέκδοτον προέρχεται

ἐκ συναδέλφου ἀξιοπίστου, δέον ὅμως νὰ μὴ μείνῃ Ἕλλην ἀγνοῶν αὐτό, ἐν ἐποχῇ μάάλιστα, καθ' ἣν τὸ νόσημα τῆς κοιλίας εὐρίσκεται ἐν τῇ κινδυνωδεστέρῃ αὐτοῦ ἐπιτάσει. Καὶ τὴν ἐπίτασιν ταύτην, ἄς τὴν ὀνομάσωμεν... ἐκλογάς. Ἐκλογάς μελλούσας νὰ γεννήσωσι τὴν κεφαλὴν, ἣτις θὰ σκέπτεται καὶ θὰ διευθύνῃ.

Ἄς θέσῃ ἕκαστος τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας καὶ ἄς ἐρωτήσῃ τὴν συνειδήσιν τοῦ μόνου, ἄνευ μαρτύρων μακρὰν τῆς συζύγου, τῶν τέκνων, τῶν ἀδελφῶν, οἵτινες πιθανῶς εἰς ἀντίθετον ἀνήκουσι κόμμα, ἄς ἐρωτήσῃ: πταίει ἡ κεφαλὴ ὅταν τοιαύτη εἶνε ἡ κοιλία; Στρέφομεν πανταχοῦ τὸ βλέμμα καὶ δὲν βλέπομεν οὐχὶ ὅσιν ἀναπαύσεως, ἀλλ' οὐδὲ πρᾶσιον φύλλον ἐλπίδος. Ἡ μεγάλη ἀγορὰ τῶν συνειδήσεων ἄρχεται. Τὸ λευκὸν θὰ γίνῃ μελαν καὶ τὸ μελαν λευκόν. Οἱ τέως ἄγιοι θὰ καταβιβασθῶσιν ἀπὸ τῶν εἰκονοστασιῶν των καὶ ὁ εὐώδης λίθωνος θὰ ἀρωματίσῃ τῶν διαβόλων τὰ εἰδῶλα. Τὸ ψεῦδος θὰ λάβῃ ὅλας τὰς μορφάς, ἵνα παρουσιασθῇ ὡς ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια μεταμφεζομένη εἰς ψεῦδος θὰ καταδιωχθῇ, θὰ λιθοβοληθῇ.

Ὀμιλοῦμεν περὶ ἐκλογῶν ὑπὸ κοινωρικὴν ἐποψίν. Δὲν ψηφοθηροῦμεν ὑπὲρ τινος, ἀλλ' ἀναλύομεν συστατικὰ τινὰ τῶν ψήφων, οἷας κατέστησεν αὐτὰς ἡ διαφθορά. Ἡ ψῆφος εἶνε αἱ ἐκλογαί, αἱ ἐκλογαί εἶνε ὁ δῆμος, ὁ δῆμος εἶνε ἡ κοιλία. Ἡ ψῆφος θὰ γεννήσῃ τὴν κεφαλὴν, τὴν ὁποῖαν αὐριον θὰ καταδικάσῃτε ὡς ἔνοχον, ὡς προδότιδα, ὡς κακούργον. Ἄλλ' ἂν πράγματι τοιαύτη ἀποβῇ; τί θὰ πταίῃ αὕτη, ὅταν σεῖς τὴν ἐγεννήσατε τοιαύτην.

Θεραπευθῆτε σεῖς, θεραπεύσατε τὴν κοιλίαν;

Δὲν λέγομεν, ὅτι ἡ ἐφειτηνὴ ψῆφος θὰ εἶνε χειροτέρα τῆς προκατόχου τῆς, ἀλλὰ τὸ κακὸν προοδεύει καὶ αὐτὸ ἐν τῇ ἐποχῇ ταύτῃ τῆς γενικῆς προόδου καὶ ἡ ψῆφος δὲν ἔπρεπε νὰ καθυστερήσῃ... Εὐχόμεθα ἡ τοιαύτη πρόοδος νὰ φέρῃ κρίσιν τινὰ σωτήριον ἐν τῷ μεταξύ ὅμως παρατηροῦμεν καὶ σημειοῦμεν.

Παρατηροῦμεν τὸν δῆμον συρόμενον ἐν ἀγέλαις καὶ προσπαθοῦντα νὰ συλλάβῃ τὸ δέλεαρ, ὅπερ μυρίαὶ αὐτόκλητοι αὐθένται τῷ ρίπτουσι. Τὸ δὲ δέλεαρ συνίσταται ἄλλοτε μὲν εἰς μετρητὰ καὶ ἄλλοτε πάλιν εἰς

έγκληματικές υποσχέσεις. Παρατηρούμεν τὸν δῆμον χειροκροτοῦντα καὶ βραβεύοντα ἐκείνους, οἵτινες ὡς χαμαιλέοντες ἀλλάσσουσιν ἀπὸ πρῶτας μέχρις ἐσπέρας χρώματα καὶ ὀρκίζονται δι' ἕκαστον, ὅτι αὐτὸ εἶνε τὸ ἀληθές των χρῶμα. Παρατηρούμεν τὸ ἀλας μωραινόμενον, τὴν ἀμυαίαν ἡλικίαν ἐξ ἐπιγνώσεως ἀμαρτάνουσαν, τὴν νεότητα, τὴν χρυσὴν ἐλπίδα, προαλειφόμενῃ εἰς τοὺς ταπεινότερους τῶν ἀγῶνων.

Χῆος καὶ κυκεῶν πανταχοῦ. Κρόνια καὶ μίθη ἀδιάλειπτος. Τὸ νόσημα τῆς κοιλίας καταπαύει τοὺς χθές ἔτι εἰς τὸ ὄνομα τῆς πατρίδος δονοῦντας τὴν καρδίαν ἐκάστου παλμούς. Ἀθήη φέδου βασιλεύει, νεκροῦσα πᾶν αἶσθημα εὐγενές. Οἱ ἐλεύθεροι λησμονοῦσι τὴν ἐλευθερίαν των καὶ γίνονται δούλοι παθῶν ἀγρίων, πολλῶν δὲ μάλλον λησμονοῦσι τοὺς δούλους, ὡν χθές συνεμερίζοντο τὰ παθήματα, ὡν αὔριον θά αισθανθῶσι τοὺς πόνους...

Ἐν τοιαυτῇ δὲ τῶν πραγμάτων καταστάσει ἀκούομεν συνεχῶς ἐπαναλαμβάνομένην τὴν παροιμίαν, ἣν ὁ Ἰταμὸς ἐκείνος ἐξεσφενδόνισε κατὰ τοῦ Καποδιστρίου:

« Ἀπὸ τὸ κεφάλι... »
Ἀλλὰ ποτε λοιπὸν θά ζητηθῆ ἡ ἀληθῆς αἰτία τοῦ κακοῦ; Δὲν ἀρκοῦσι τόσα δευνὰ προερχόμενα ἐκ τῆς παρεξηγήσεως μιᾶς παροιμίας, καὶ πρέπει νὰ ἐπισωρευθῶσι καὶ ἄλλα, ἵνα ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἀποφάσισι νὰ παραδεχθῆ τὴν σαφῆ, τὴν φιλοστοργον, τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρμηνεϊαν, ἣν ἔδωκεν εἰς αὐτὴν ὁ μέγας ἀνὴρ τοῦ, ὁ Χριστὸς τῆς πατρίδος;

Ἐκ τοῦ προσχεῶς δημοσιουμένου τεύχους τῆς Ἱστορίας τῶν Ἀθηναίων, ὅπερ ἐξ ἐπιτυχῶς συμπτάσεως διὰ τὴν ἐποχὴν, ἱστορεῖ τὰ παρα τοῖς ἐπι Τουρκοκρατίας Ἀθηναίους ἐκλογικά, ἐλθέομεν τὴν ἔσθαι νὰ προηγουμένως ἀποσπάσμεν τινὰ ἐξέχοντα ἐνδιαφέροντα καὶ λόγῳ τῆς ἐπικαιρότητος καὶ λόγῳ τῆς ἐπιστημονικῆς ἀξίας, ἥτις διακρίνει τὸ πανταχοῦ δικαίως ἐκτιμηθὲν σύγγραμμα τοῦ προσφίλου τῆς Ε' β. ὁ μ. ἄ. ὁ σ. ἰδρυτοῦ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
ΑΙ ΕΚΛΟΓΑΙ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ
(Ἀποσπάσματα)

Ἐπειδὴ τὰ πρότωπα δὲν κατεργάζοντο τὴν ἀρχήν, ἡ ἀρχὴ δὲν εἶχε προσωπικὸν χαρακτήρα· οὐχὶ δὲ οἱ Δημογέροντες ἄλλ' ἢ Δημογερωντία ἔρχετο δι' ὄψεσιν καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας συνεχῆ καὶ ὁμοίομορφον ἐργασίαν πρὸς τὸν αὐτὸν τεινόνσαν σκόπον καὶ διὰ τῶν αὐτῶν μέσων ἐργασίαν ἀποβλέπουσαν εἰς τὴν τήρησιν καὶ περιφρούρησιν τῶν δικαιωμάτων τῆς Πόλεως διὰ τῶν θυσιῶν τῶν πολιτῶν.

Βλέπομεν ὅντως τοὺς Δημογέροντας Ἀθηναίων πτωχεύοντας, τάλαιπωρομένους, μαστιγωμένους, φυλακίζομένους, φρονεομένους, κατακρευομένους χερῖν τοῦ γνωστῶ ἰδωδου. Ἡ πτώχευσις τοῦ Πόλεως, αἱ τάλαιπωρία τοῦ Βενζέλου, ἡ μαστιγωσις καὶ ἡ φυλάκισις τοῦ Καλογερά, τοῦ Πατούσα καὶ τοῦ Τανουίλ, ὁ φόνος τοῦ Λατίνου καὶ ἡ κρουργία τοῦ Λίμπωνα ἀκούοισιν ὡς πρόχειρὰ τινὰ παραδείγματα. Αἱ ἰθελουσιαὶ αὐταὶ ἐξακολουθοῦσι μέχρις οὐ οἱ τελευταῖοι τῆς Τουρκοκρατίας δημογέροντες, τῷ 1821, ἔγγρηθέντες ὅτι δὲν θέλει ἐκτραγῆ ἡ ἔν Ἀθηναῖς ἐπανάστασις, ἣν ἔν τούτοις αὐτοὶ οὗτοι εἶχον παρασκευάσει, παρέδωκαν ἐκαστοὺς ὁμῆρους τοῖς Τούρκοις, ἀφοῦ προηγουμένως ἐνεπιστεῦθησαν τὴν Πατρίδα εἰς ἀκίμους χεῖρας· καὶ οὕτως ἐβάδισαν στερεῶ τῷ ποδὶ πρὸς τὸν θάνατον, φόβῳ μὴ αἱ ἐλκίμοι αὐταὶ χεῖρες ἀποκοπῶσι πρὶν ἢ ξιφουλκῶσαι. Καὶ ἀληθῶς ἦτο ἀνάγκη ν' ἀναφανῶσι νέοι ἄνδρες, ἐγγύθιοι καὶ ξένοι, καὶ ν' ἀναπτύχῳσι νέα προτερήματα· ὁ προορισμὸς αὐτῶν εἶχε πλέον λήξη.

Ἄτυχῶς οἱ ἐπὶ Τουρκοκρατίας πολιτικοὶ θεσμοὶ τῶν Ἀθηναίων καὶ ἄλλων Ἑλλήνων, οἱ ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱὸν μετὰ τῆς αἰγλῆς τοῦ οἰκογενειακοῦ ὀνόματος καὶ τῆς πρὸς τήρησιν τῆς τιμῆς ταύτης ὑποχρεώσεως παραδοθέντες, δὲν ἐχρησιμοποίηθησαν εὐθὺς ὡς τιμῆμα τι τῆς ὅλης ἐθνότητος ἐλευθερωθὲν συνεπέγη. Οἱ ἑλληνικώτατοι θεσμοὶ ἑλλημονήθησαν ὅτε ἡ ἐλευθερία Ἑλλάδος διακηθή παρ' ἐλευθέρων Ἑλλήνων. Ἰδῶμεν τοὺς ἀλλοτρίους ὅποιοι ἦσαν οἱ θεσμοὶ οὗτοι, ὅτε δούλη αὐτῆ διώκειτο παρὰ δούλων.

ΟΙ ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΕΣ

Ἰπὸ τὸ ὄνομα *Δημογέροντες* ἢ ἀπλῶς *Γέροντες* ἦσαν γνωστοὶ ἐν Ἀθήναις οἱ τοπικοὶ ἄρχοντες, εἰς τὰς χεῖρας τῶν ὁποίων πᾶσα ἐξουσία ἐπὶ Τουρκοκρατίας εἶχε συγκεντρωθῆ· ἐλέγοντο δὲ καὶ *Ἀρχοντες* οὐχὶ δυνάμει τοῦ ἀξιώματος αὐτῶν, ὡς ἐπιστεῦθη, ἀλλ' ἐνίκαι τῆς κοινωνικῆς τάξεως εἰς ἣν ἀνήκον. Τούτο ἀποδεικνύεται ῥητῶς καὶ ἐκ τῶν σωζομένων ἐπιστημῶν πράξεων ἐκλογικῆς Δημογερώντων, ἐν αἷς τίθηται στερεοτύπως σχεδὸν ἡ φράσις: « ἀδιώρισμεν προσατάτας τῆς πατρίδος ἡμῶν τοὺς εὐγενεστάτους Ἀρχοντας κλπ. » Οὕτω ἠδύναντο τις νὰ εἴνε Ἀρχων, ἀλλὰ νὰ μὴ εἴνε Δημογέρων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τάνάπαλιν. Τὸ ἀξίωμα τοῦ Δημογερόντος ἦτο αἰρετὸν ἀλλὰ τὸ τοῦ Ἀρχοντος κληρονομικόν. Ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος οἱ Δημογέροντες, οἱ καὶ Προσατάτας ἢ Προσατοῖ, ἐλέγοντο *Ἐπιτρόποι*· τούτο ὅμως δὲν συνέβαινε ἐν Ἀθήναις, ἔθθα οἱ *Ἐπιτρόποι*, ὡς ῥηθήσεται κατωτέρω, ἦσαν ἀρχὴ ὑποδεστέρη, ἐκτελοῦσα τὰς διαταγὰς τῶν Δημογερώντων. Ἡδημιλῆσωμεν περὶ τῶν προσόντων αὐτῶν.

Προσόντα Δημογερώντων.

Ὅπως ἔχη τις τὰ προσόντα διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ Δημογερόντος ἐν Ἀθήναις, ἔπρεπεν ἀπαραίτητως ν' ἀνηκῆ εἰς τὴν πρώτην κοινωνικὴν τάξιν τῶν Ἀθηναίων, εἰς ἣν ὅλι-

γισταὶ οἰκογενεαὶ ἀνήκον: εἰς τὴν τῶν Ἀρχόντων ὅπως δὲ ἀνακριθῆ εἶνε — ὡς πρὸς τὰς Ἀθήνας — τὰ ἐν ταῖς Ἐπισήμοις Πληροφορίας φερόμενα: « ἀκαμίμα κλάσις πολιτῶν ἔχόντων ἰδιαιτέρα προνομία δὲν ὑπῆρχεν ἐν Ἑλλάδι, καὶ ὅτι ὅπως ἀναρρηθῆ Ἑλληνας εἰς ἀξίωμα τοπικὸν ἤρειε περιουσία καὶ ἠθικὴ τις ἐπιβρόη. Ἡ πληροφορία αὕτη, ἄλλως, ἀναίρεται σχεδὸν ἀφ' ἐαυτῆς διὰ τῆς ἐπομένης φράσεως: «τὸ ὑποῦργημα τοῦτο (τῆς Δημογερωντίας) ἐτίθετο μετὰ τὸν εἰς τὰς διαδοχὰς των» ὅπερ βεβαίως συντελεῖ εἰς τὴν δημιουργίαν ἀκλάσειος ἐχούσης ἰδιαιτέρα προνομία». Ὁ σχηματισμὸς ὅμως τῆς ἀρχοντικῆς ταύτης τάξεως ἐν Ἀθήναις, κατὰ τὴν πρώτην μάλιστα περίουον τῆς Τουρκοκρατίας, εἶχε λόγον ἱστορικόν. Ὅψιπλοῦτοι ἀρχοντοχωριάται δὲν εἰσῆρχοντο τότε εἰς αὐτὴν· δὲν ἐτόλμων νὰ φορέσωσι τὸ ἀρχοντικὸν σκιάδιον καὶ νὰ φήσωσι μακρὰν τὴν κόμην, ἀλλ' οὐδὲ νὰ διαιωνίσωσι τὸ γένος αὐτῶν ἠδύναντο ἐν ἐπιγαμίᾳ μετὰ κόρης τῆς ἀνωτέρας τάξεως· ἡ ἀρχοντοπούλα ἀπέβησε γερωντοκόρη, ἀλλὰ, ἀδὲν ἠγάπαται τῆ γαμίας της». Βραδύτερον, κατὰ τὴν β' περίουον τῆς Τουρκοκρατίας, ἐκπατριθεῖσαν ἰκανῶν ἀρχοντικῶν οἰκογενειῶν, ἔγενοντο δεκτοὶ εἰς τὴν ἀρχοντικὴν τάξιν ἰσχυροὶ καὶ πλούσιοι μέτοικοι, κορυφατοὶ ὅμως ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν· τούτο ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ πιστεῦθῆ, ὅτι καὶ ἐκ τῆς δευτέρας τάξεως τῶν Ἀθηναίων — τῆς τῶν οἰκουριῶν ἐχούσης διάφορον ἐνδομασίαν καὶ κόμισιν — εἰσῆθήσαν κατόπιν εἰς τὴν πρώτην, ὅπερ δὲν εἶνε ἀληθές.....

Δὲν ἦρκει ὅμως ἡ οἰκογενεακὴ καταγωγή ὅπως προταθῆ τις ὡς Δημογέρων· ἀπρεῖτο καὶ ὀρισμὸς ἡλικίας, πολὺ ἐκτιμωμένου καὶ τοῦ συνήθως συμπαρομαρτοῦτος βαθέως γενέειο, ὅπερ οἱ μὴ ἐστερημένοι ἐκ φύσεως τοιοῦτου ἀπαραίτητως ἔτρεπον. Τὸ ἀρχοντοπούλον ἄμα ἐνηλικιωθὲν ἔπαυε κείρον τὴν κόμην, ἐφόρει δὲ κατὰ μὲν τὴν πρώτην περίουον τῆς Τουρκοκρατίας τὸ οἰκογενεακὸν σκιάδιον — οὕτως ἐτύχε δὲν περιεσῶθη ὁμοίωμα — κατὰ δὲ τὴν δευτέραν, τὸ πρὸς τούτο ὀρισμένον καλπάκιον τῶν Ἀρχόντων, διαφέροντο τῶν προξένων, ἱατρῶν, διερμηνῶν κλ.

Ἐτερον γνώρισμα, ὅτι ἀνήκει τις εἰς οἰκογενεακὴν ἀρχοντικὴν ἦτο τὸ ὄνομα *Ἀλεξανδρος*, ὅπερ οἱ τῆς δευτέρας τάξεως δὲν ἔπρεσαν φοβούμενοι τὸ ἐπιχώριον σκῆμμα. Ἡ περιβολὴ τῆς ἀρχοντικῆς στολῆς μετὰ τοῦ καλυμμάτος τῆς κεφαλῆς, ἰδίως δὲ τοῦ κληρονομικοῦ εἰς τοὺς πρωτότοκους, τηρουμένους ὡς οἰκογενεακοῦ κειμηλίου παραδιδόμενου δὲ διαδοχικῶς τοῖς ἀπογόνους, ἐγένετο πανηγυρικὴ· οἱ συγγενεῖς συνηθροίζοντο καὶ κατησπάζοντο αὐτὸν καὶ τὸν συνώθεον εἰς περιπάτου ἀνα τὰς κεντρικώτερας ὁδοὺς, ὅπως τὸ ἀρχοντοπούλον ἔσθθαρεῖτο.

Δὲν ἦρκει ὅμως ὅπως ἐνηλικιωθῆ τις ἐκ τῆς ἀρχοντικῆς τάξεως ἵνα λάθῃ καὶ τὴν γνωστὴν περιβολὴν· ὄφειλε νὰ ἔχη καὶ τὸν βίον ἀκηλιθωτον, νὰ ἦ δὲ καὶ διανοητικῶς ἀρτίος ἢ παράδοσις διεσπῆν ἀνεκδοτα περὶ νέου ἀρχοντοπούλου, ἀλλὰ καθ'

ὄλα γελίου. γηράσαντος καὶ μὴ κατορθώσαντος νὰ περιβληθῆ τὴν ἀρχοντικὴν στολὴν καὶ νὰ ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας, ἀλλὰ μόνον ἐντὸς τῆς οἰκίας φέροντος ταύτην καὶ *καμαρομένο* εἰς τὸν καθρέπτην. Ἀπαξ τολμήσας νὰ ἐξέλθῃ ταῦτης, ἐν ἐπισήμῳ περιβολῇ, ἐκίθησε, ἀπλητην τὸν λατικὸν γέλωτα.

Ὅστε ἡ ἀρχοντικὴ καταγωγή καὶ ἡ ταῦτη ἐπομένη περιβολὴ καὶ κόμισις, καὶ ἡ ὑπερξὺς κοινῶς ἀνεγνωρισμένων προτερημάτων μὴ ἀμαυρούτων τὸ γένος, ἦσαν τὰ ἀπαραίτητα προσόντα ὅπως, καταλαβθεῖς μεταξὺ τῶν Ἀρχόντων, τεθῆ τις κατόπιν ὡς ὑποψήφιος διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ Δημογερόντος Ἀθηναίων.

ὑποψήφιόςτης

Οἱ Ἀρχοντες μετὰ προηγουμένη συνενόνησιν — μὴ ἀπαραίτητον ὅμως πάντοτε — μετὰ τοῦ Μητροπολίτου, τῶν ἐπισημοτέρων ἡγουμένων τῶν Μονῶν τῆς Ἀττικῆς — τὸ πρῶτον Κιαισαριανῆς, Ταῶς, Ἀγ. Σπυριδωνος, κατόπιν δὲ καὶ Πεντέλης, Ἀσωμάτων κλ. — καὶ πρὸς τοὺς ἐγκριτωτέρους οἰκουριῶτας, συνήρχοντο εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ προεσθυτέρου ἢ ἐπισημοτέρου ἐξ αὐτῶν, ὠρίζοντο τοὺς ὑποψήφους Δημογερώντας τοῦ προσεχῶς ἔτους, μετ' ὃ προσεκάλουν τοὺς ἀρχηγούς των συντεχνιῶν τῆς πόλεως εἰς οὗς ἀνεκίνουον κατὰ τρόπον ἰκανοποιούντα τὴν φιλοτιμίαν αὐτῶν τοὺς ὑποψήφους, καὶ τοὺς λόγους, οἵτινες ἐπίσαν αὐτούς, ὅπως προκρίνωσι τούτους, ἀνεθετον δ' αὐτοῖς ὅπως ἀγγελοῦσι εἰς τοὺς ὁμοτέτους αὐτῶν τὸ προκύλευμα τοῦτο τῶν Ἀρχόντων καὶ οὕτως ὁ λαὸς ψηφίσῃ ἐν ἐπιγνώσει τῶν προσώπων καὶ τῶν προσόντων αὐτῶν.

Κατὰ τὴν αὐτὴν συνδιάσκεψιν ἀπεφάσιζον περὶ τοῦ ἐξ ἐκάστης συνοικίας ἐκλεχθῶμένου *Ἐπιτρόπου*, ὡς ῥηθήσεται κατωτέρω.

Ἐνοεῖται, ὅτι ἡ θέλησις τῶν Ἀρχόντων ὑπερίσχυε πάντοτε σχεδὸν, δὲν ἔπειτα ὅμως ἐκ τούτου, ὅτι τὰς θέλησεις αὐτῶν ἰδέχοντο ἀσζητητῆ ἢ πλήρης ὁμοφωνία ὀφείλειται κυρίως εἰς τὴν ἐπιτυχὴ καὶ κατὰλληλον ἐκλογὴν τῶν προσώπων καὶ οὐχὶ εἰς τὴν πλήρη στέρησιν αὐτοβουλίας τοῦ λαοῦ· οὐχὶ δ' ἀπαξ, κατ' ἀσφαλεῖς παραδόσεις, ἀντικατεστάθησαν ὑποψήφιοι συνέσεια παρατηρήσεων ὀρθῶν τῶν ἀνω ρηθέντων ἰσχυρῶν ἐν τῷ τόπῳ ἐκ τε τοῦ κλήρου καὶ τῶν πολιτῶν· ἀλλὰ καὶ ὁ λαὸς αὐτός, πολλακίς ἐξεδήλωσε τὴν εὐνοίαν ἢ ἀποστροφὴν αὐτοῦ οὐχὶ εἰρηνικῶς πάντοτε· συνήθως δ' ἐξήρχετο νικητῆς, καὶ μόνον πρὸ τοῦ ἐπιλέκτου σώματος τῶν Ἀρχόντων ἴστατο μετὰ σεβασμοῦ συνθκολογῶν...

Ἐκλογὴ

Τὴν τελευταίαν Κυριακὴν τοῦ Φεβρουαρίου κατὰ κανόνα — διότι ἀπὸ τοῦ Μαρτίου πολιτικὸς ναὸς τῶν Ἀθηναίων· τὸ *Καθολικὸν* λεγόμενος κοινῶς, ἐπ' ὀνόματι δὲ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος τιμῶμενος, καὶ ἐντὸς καὶ περὶ ἧτο κατὰ μέτρος πολιτῶν *αμικρῶν καὶ μεγάλων*· καθότι τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐγένετο *μοροκκλήσις*.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς λειτουργίας ὁ Μητροπολιτὴς εὐλογῶν τὰ πλῆθῃ ἀπεσύρετο εἰς τὰ ἴδια. Εὐθύς δὲ τότε εἰς τοὺς περὶ τὴν Μητροπολιν χώρους, κατὰ τὴν σημερινὴν δηλ. πλατείαν τοῦ δημοπρατηρίου, συναθροίζομενοι ἅπαντες οἱ πολῖται Ἀθηναῖοι οἱ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸν κεφαλικὸν φορολογικὸν κατάλογον, δηλ. ἀπὸ 14 ἐτῶν καὶ ἄνω, διηροῦντο εἰς τάξεις καὶ συντεχνίας προτασομένων τῶν ἐγκριτωτέρων οἰκοκυριῶν καὶ παζαριτῶν καὶ τῶν προϊσταμένων τῶν συντεχνιῶν, καὶ ἀνέμενον τὴν ἑαρεῖν τῆς ἐκλογῆς.

Ἐπὶ ἐξέδρας δὲ καταλήθως τοποθετημένης ἐκίθητο οἱ ἐν ἐνεργείᾳ δημογέροντες, περικυκλούμενοι ὑπὸ τῶν λοιπῶν Ἀρχόντων καὶ τῶν ἡγουμένων τῶν σπουδαιωτέρων μονῶν Ἀττικῆς. Σχολίον τι τεταμένον παρημποδίζε τὸν λαὸν τοῦ νὰ πλησιασῇ πρὸς τὸν ἀρχοντικὸν ὄμιλον, καίτοι τὸ πρὸς αὐτοὺς σέβας ἦρει, ὅπως ἐξουδετερώσῃ καὶ τὴν μεγαλειώτερον περιεργίαν.

Ὁ προϊστάμενος τῶν Δημογερώντων — λόγῳ ἡλικίας, ἰσχύος ἢ οἰκογενεακῆς ἐκλείας — ὁ μὴ κατ' ἐμπειρίαν, ἀνήγγελλε διὰ βραχείων πρὸς τὸν λαὸν, ὅτι ληξάσης τῆς πρὸς αὐτοὺς δοθείσης ἐνολής ἐπικεῖται ἡ ἐκλογὴ νέων Δημογερώντων καὶ ἐκάλεε αὐτούς νὰ ὑποδείξωσι τοὺς νέους. Τότε οἱ ἀρχηγοὶ τῶν συντεχνιῶν καὶ οἱ ἐπισημοτέρους οἰκοκυριοὶ καὶ παζαριτῆται ἐτίθηον ἐν τῷ κέντρῳ περικυκλούμενοι ὑπὸ τῶν ὀμοταξιτῶν καὶ ὀμοτέχνων αὐτῶν καὶ ἀντήλλασσον τὰς σκέψεις αὐτῶν, ἀφοῦ δὲ ἡ ἐπικρατοῦσα γνώμη διεκρίνετο κατὰ τρόπον μὴ ἐπιδεχόμενον ἀμφισβήτησιν, ἐπλησιάζον οἱ προϊστάμενοιοῦτοι καὶ ἀνεκοίνουον προφορικῶς τῆς τάξεως αὐτῶν ἢ συντεχνίας τὴν ἀπόφασιν· οἱ Δημογέροντες κατέρραφον τὰς ψήφους τὸ δὲ ἀποτέλεσμα ἀνήγγελλε μεγαλοφώνως ὁ Γραμματεὺς τῆς Δημογερωντίας ἢ τοῦ Κοινοῦ, ὅπως ἄνωμχέτο, ἐπειρημοῦντος τοῦ λαοῦ.

Μετὰ μικρὰν διακοπὴν ὁ λαὸς συνεπεῖα τῶν αὐτῶν ἐισηγήσεων, κατὰ συνοικίας ἤδη διηρημένους, προέβαινε εἰς τὴν ἐκλογὴν καὶ τῶν Ἐπιτρόπων περὶ ὧν κατωτέρω.

Μετὰ ταῦτα συνετάσσετο τὸ πρακτικὸν τῆς ἐκλογῆς ὑπὸ τοῦ Γραμματέως καὶ ὑπεγράφετο ὑπὸ τῶν τῶν Δημογερώντων, τῶν ἡγουμένων καὶ ὑπὸ τῶν γνωρίζωντων γραμματα πολιτῶν ἀναμει...

Ἡ διαδηλώσις.

Περατομένης τῆς ἐκλογῆς ἤρχετο ἡ προεπιμασία τῆς διαδηλώσεως. Προετάσσοντο οἱ κρήνη δημογέροντες καὶ οἱ κληρικοὶ, εἶποντο οἱ νεοστὶ ἐκλεχθέντες καὶ οἱ λοιποὶ ἄρχοντες· διερρχόμενοι δὲ οὕτω τεταγμένοι τὰς κυριωτέρας ὁδοὺς τῆς πόλεως ἐπανερχοντο εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκλογῆς, ὅπου διελύοντο εὐχόμενοι καὶ ἐπειρημοῦντες.

Ἡ ἐπικύρωσις τῆς ἐκλογῆς.

Οἱ νέοι Δημογέροντες μετὰ τῶν ἐγκριτῶν πολιτῶν μετέβαινον παρὰ τῷ Καδῇ, καὶ οἱ μὲν νέοι Δημογέροντες ὡς ἐνδιαφερόμενοι ἐτήρουν σιγὴν, οἱ δὲ λοιποὶ πολῖται ὡς ἀντιπρόσωποι τῶν κατοικῶν Ἀθηναίων ἐξέ-

θετον ταγενόμενα, ἄτινα ὠμολόγουσιν καὶ οἱ νέοι Δημογέροντες, μετ' ὃ συνετάσσετο τὸ οἰκεῖον πρακτικὸν (χοτζέτιον) τοῦ Καδῆ. Ἐνίστο ἐπὶ τὸ ἐπισημοτέρων, ἰδίως δὲ ὅτε διχοστασία ἢ ἐκτακτοὶ καταπίσεις ἐβάρυνον τὴν πόλιν, παρὰ τῷ Καδῇ μετέβαινον πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς ἐκλογῆς ὁ τε Μητροπολιτὴς, οἱ ἡγούμενοι, ἱκανοὶ ἄρχοντες, οἱ προϊστάμενοι τῶν συντεχνιῶν, ἐνίστο δὲ καὶ αἱ συντεχνίαὶ πᾶσαι καὶ λαὸς πολὺς.

Ἐν τοῖς Τουρκοῖς πρακτικοῖς τούτοις δὲν ὑπάρχει πλέον τὸ ἀγέρωγον ἐκεῖνο ὡς πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ ἑλληνοπρεπεῖς ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἐκλογῆς ὕφους, τὸ ἄπαντῶν ἐν τοῖς ἑλληνοῖς πρακτικοῖς. Ἡ παραβολὴ καὶ μόνη τῶν πρακτικῶν τούτων δύναται νὰ καταδείξῃ τὴν μορφήν τοῦ διφρούς τῶν τότε χρόνων βίου.

«Οἱ ἀντιπροσωπεύοντες πάντα τοὺς πτωχοὺς ὑπηκόους, λέγει τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος τουρκοῖς πρακτικόν, καὶ κατοίκους τῆς πόλεως Ἀθηναίων καὶ τῶν χωρίων τῆς περιφερίας αὐτῶν..... (ἔπονται ὀνόματα τῶν πολιτῶν Ἀθηναίων) ἐμφανισθέντες ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς ἱεραῆς κρίσεως ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τῶν ἐκ πάντων τῶν κατοικῶν ὀμοφώνως ὡς Δημογερώντων ἐκλεχθέντων..... (ἔπονται τὰ ὀνόματα τῶν νέων Δημογερώντων) ἐξέθεσαν καὶ ὠμολόγησαν, ὅτι ἐπειδὴ τὸ ὑψηλὸν διάταγμα ὀρίζει ὅπως κατὰ Μάρτιον ἐκλέγεται τρεῖς Δημογέροντες ἐξελέξαμεν κοινῇ ψήφῳ τοιούτους τοὺς εἰρημένους, οἵτινες εἶνε οἱ ἀξιόχρεοι, εὐπόλητοι καὶ ἐκλεκτοὶ πάντων ἡμῶν, ὅπως ἐπιμελῶνται πασῶν τῶν ἐν τῇ διοικητικῇ περιφερείᾳ ἡμῶν ἀναφουμένων ὑποθέσεων, συμφωνήσαμεν δὲ ὅπως ἂν ποτε, ὁ μὴ γένοιτο, συμβῆ ζήμια τις καὶ βλάβη παρὰ τούτων ἢ εὐθύνη ἀνήκει εἰς ἡμᾶς, διὸ ἐξαίτουμένα παρὰ τοῦ ἱεροῦ δικαστηρίου τὴν ἔδοσαν πρακτικὸν (χοτζέτ) περιλαμβάνοντος τὰ ἄνω ἐκτεθέντα. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Δημογέροντες ἐδήλωσαν, ὅτι ἀναδέχονται τὰ καθήκοντα τῆς Δημογερωντίας καὶ ὅτι ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπιμελῶνται τῶν κοινοτικῶν ὑποθέσεων, συνετάσθη τὸ παρόν κατ' αἴτησιν αὐτῶν.....»

Τοῦ χοτζέτιου προτάσσεται ἡ ὑπογραφή τοῦ Καδῆ μετὰ τῆς στερεοτύπου φράσεως: «...Κριτῆς τῆς πόλεως Ἀθηναίων, ἔγραψε τὸ παρόν ὁ πτωχός· ἰλωεὶς αὐτῷ γένοιτο ὁ Θεός». Εἰς δὲ τὸ τέλος ὑπογράφουσι ὁ Μουφτῆς, ὁ Καθηγητῆς ἐν τῷ Μενδρεσῆ, ὁ Φρούραρχος, καὶ ἄλλοι ἐπισήμοι Ἀγάζεις, οὐδεὶς δ' Ἑλληνας ὑπογράφουσι δὲ περικοσμούμενοι διὰ τῶν ἐξῆς τίτλων: ὁ ἱερολογιώτατος ἢ ἀπλῶς ἑτάρετος Μουφτῆς Ἀθηναίων, ὁ ἑδερρευκώτατος ἢ ἑτάρετος Καθηγητῆς ἢ Μέγας Καθηγητῆς, ὁ ἐνδοξότατος Φρούραρχος κλ..

Ἐπίσημοι ἐπισκέψεις.

Παρὰ τῷ Μητροπολίτῃ

Μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς ἐκλογῆς οἱ νέοι Ἀρχοντες μετέβαινον εἰς ἐπίσκεψιν πρῶτον παρὰ τῷ Μητροπολίτῃ, οὕτως ἐδέχοντο τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας καὶ τυπικὰς τινας νομισθείας, λαμβάνοντας δὲ τὰ ἀπαραίτητα ἀναψυκτικὰ ἀνεχώρουσαν.

Παρά τῷ Βοεβόδα. — περιβολή τοῦ καρπανίου.

Ἐπισημοτάτη ἦτο ἡ παρά τῷ Βοεβόδα ἐπίσημοι οὗτος ἐπεδούλεον αὐτοῖς τιμὰς ἐπιδεικτικὰς καὶ φιλοφροσύνας ἄς μόνον ἡ Ἀνατολή γινώσκει νὰ ἐπιτηδεύηται. Τίμητικὴ φροσύνη παρετάσσετο, οἱ ἐπισημοτέροι τῶν Ἀγαθῶν παρετίθειτο, οἱ δὲ νέοι Δημογέροντες συνοδευόμενοι ὑπὸ ἐγκρίτων πολιτῶν ἀνήρχοντο ὑποδεχόμενοι αὐτοῦ τοῦ Βοεβόδα εἰς τὴν κλίμακα. Εἰσερχόμενοι πάντες οὗτοι ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Διοικητηρίου ἐκάθηντο κατὰ τάξιν ἀναλόγως τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν θέσεως καὶ τῆς ἡλικίας. Μεθ' ὃ ὑπηρετοῦν ἐκὸμίζον τὰ καρπῶνα (ἐπισημοῦς μανδύας ἐνδεικτικὸς τοῦ ἀξιώματός) δι' ὧν περιέβαλε τοὺς Δημογέροντας ὁ Βοεβόδας καὶ οὕτως ἐπερατοῦτο ἡ τελετή.

Ἐτεροι ἐπισκέψετε.

Μετὰ ταῦτα οἱ Δημογέροντες ἐπεκρίπτοντο τοὺς λοιπούς ἐπίσημοὺς Τούρκους, τὸν Μουφτὴν, τὸν Καθηγητὴν, τὸν Σαρδάρην, τὸν Φρούραρχον, ἰσχυροὺς τινας Ἀγάδες, τοὺς Παλαιούς Δημογέροντας, τοὺς διαφόρους Ἀρχοντας, τοὺς πρώτα μόνον τῶν συντεχνιῶν καὶ ἐγκρίτους τινας οἰκοκυραίους.

Παραδόσεις ὑπηρεσίας καὶ ἀπολυτικῶν ἔγγραφοῦ.

Τὴν ἐπιούσαν οἱ παλαιοὶ Δημογέροντες παρέδιδον τὴν ὑπηρεσίαν εἰς τοὺς νέους. Οὗτοι ἐξήλεγον τοὺς λογαριασμοὺς αὐτῶν καὶ τοῖς ἐνεχείριζον τὸ ἀπολυτικὸν ἔγγραφο, ὅπερ ἀπέδεικνυε τὴν ἀμειψτὸν ἐξέσκισιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν. Μεθ' ὃ οἱ νέοι Δημογέροντες ἀνελάμβανον τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν ἐγκαιροῦς μετὰ τοῦ Γραμματέως τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτῶν εἰς τὸν Δημογεροντεῖον, Βουλευτήριον ὅπως ἐλέγγοτο τότε, ἡ Κουσύνη δημοδῶς.

Καθήκοντα τῶν Δημογερόντων

Πολυποίκιλα ἦσαν τὰ καθήκοντα τῶν Δημογερόντων, καταρανὴ πως ἦν ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκτεθέντων. Αὐτοῖ, ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς Κοινότητος, εἶχον ἀέναντι τῶν Τούρκων πᾶσαν εὐθύνην, αὐτοὶ ἐμεσολάθουν μεταξὺ τυραννούντων καὶ τυραννουμένων, αὐτοὶ ἀνελάμβανον τὰ εἰς πτωχοὺς καὶ ἀσθενικοὺς ἐπιβαλλόμενα βάρη.

Ἐνῷ ἀφ' ἐνὸς ἦσαν κυβερνηταί, προμηθευταί, διχειρισταί, προστάται, συνήγοροι καὶ συμβιβασταί, ἀφ' ἑτέρου ἦσαν καὶ διαρκῶς δήμεροι μέλλοντες νὰ δώσωσι καὶ διὰ τῆς ζωῆς τῶν αὐτῆς λόγον πάσης καὶ κατὰ φαντασίαν ἔστω παρεκτροπῆς. «Εὐθύς, εὐθύς ἐσεῖς οἱ Κοισμαπόδες ἐχέτε νὰ δώσητε ἀπολογία μὲ τὸ κεφάλι σας». Εἶναι φράσις ἀποσπασθεῖσα ἐκ φιρμανίου.

Οὐδεὶς ποτε ἀρχῶν εἶχε τηλικαύτην εὐθύνην καὶ τοσοῦτον ὑπεράνθρωπα βάρη ὅσα εἶχον οἱ ἀντιπρόσωποι κοινότητος ὑπὸ τοὺς Τούρκους δουλευούσης.

Πρὸς τοὺς Τούρκους ὄφειλον νὰ εἶνε ὑποχρεωτικοί, θαυματοί, φαιδροί, εὐπειθεῖς, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἀξιοπρεπεῖς πρὸς τὸν

κλήρον εὐλαβέστατοι, ἀλλὰ συγχρόνως ἐπιφυλακτικοί πρὸς τὸν λαὸν προστατευτικοί, συμβουλευτικοί, παραμυθητικοί ἀλλὰ συγχρόνως καὶ αὐστηροί.

Ὁ Δημογέρων εἶνε τύπος ὃν ἡ δραματικὴ τέχνη πολὺ θὰ κοίτασθαι ὅπως παραστήσῃ ἀληθῆ καὶ ζῶντα ἐπὶ τῆς ἐλληνικῆς σκηνῆς τοῦ μέλλοντος.

Σπασιώτατα παρήρηγο ἔτος καθ' ὃ οἱ Δημογέροντες δὲν ἐπεχείρουν δις καὶ τρεῖς πολυπανά, πολυεῖσοδὰ καὶ ἐπικίνδυνα ταξείδια μετὰ πλοιαρίων εἰς Κωνσταντινούπολιν ὅπως ἐνεργήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ Βοεβόδα συνήθως, ἀλλὰ καὶ ἄλλων ἐν τῇ Τουρκίᾳ πρὸς παρεμπόδιση τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Πασᾶ πρὸς ἀποφυγὴν ἐπιβαλλομένου νέου βάρους κλ.

Καθὼτι τακτικοὺς ἀντιπρόσωπος δὲν εἶχον ἐν Κωνσταντινούπολει οἱ Ἀθηναῖοι, ὅπως οἱ Πελοποννησίοι τὸν Μ. Περικλῆν τοῦ Μαρῶος, ἀλλὰ μετεβαίνον αὐτοπροσώπως, συνεννοοῦντο δὲ καὶ μετ' ἄλλων Ἀθηναίων διαμενοντῶν λόγῳ ἐμπορίας διαρκῶς ἐν Κωνσταντινούπολει περὶ τῶν ἐκαστοῦ ἀναγκῶν τοῦ τόπου.

Πολλὰ καὶ ποικίλα, εἶπομεν. ἦσαν τὰ καθήκοντα τῶν Δημογερόντων ἐπαγρυπνούντων ἐπὶ τῆς τηρήσεως τῶν προνομίων τῆς πόλεως ἢν ἐξέπροσώπων συσκεπτομένων καθ' ἐκάστην περὶ διαφόρων κοινοτικῶν ζητημάτων μετὰ τὸν Μητροπολίτου, τῶν Ἡγουμένων, τῶν Ἀρχόντων, τῶν οἰκοκυραίων, τῶν παζαρτζῶν, τῶν προϊσταμένων τῶν διαφόρων βουφειῶν, μετὰ τῶν Τούρκων αὐτῶν, ὑπολογίζοντων, διανομιόντων καὶ εἰσπραττόντων τοὺς πολλοὺς καὶ βαρεῖς φόρους κατὰ τρόπον καὶ τὴν πλεονεξίαν τῶν Τούρκων ἱκανοποιούντα καὶ τὸν δυστυχοῦντα Ἀθηναῖον διευκολονόνητα ἐνεργούντων ἐρῶνους καὶ ὀριζόντων ἀγχαρείας πρὸς ἀνοικοδόμησιν ἢ συντήρησιν κτιρίων, γεφυρῶν, κτηνῶν, πρὸς κατασκευὴν ὁδῶν, ὑδραγωγείων κλ. ἐκδικαζόντων διαφορὰς μεταξὺ Ἑλλήνων ἐξ Ἰσοῦ ἀναξιοπαθούντων καὶ δυστυχῶν, τιμωρύντων καὶ σκεπτομένων συγχρόνως περὶ ἐλευθερωτικῶν τοῦ παϊσάντων μεμριμνῶντων περὶ τῆς παιδείας, τῶν κτημάτων τῶν πολιτῶν, τῆς ἀγορᾶς, τῶν τροφιμῶν ἐπιτηρούτων τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα προστατούντων χήρας καὶ κηδεμονουμένων ὀρφανῶν, διαχειριζομένων, μετὰ φροντίδος πρὸς βελτίωσιν καὶ μετ' ἀφιλοκερδείας, ὀρφανικῆς περιουσίας, μεμριμνῶντων περὶ τηρήσεως τῶν ἐθίμων τοῦ τόπου καὶ τῆς ἑνεκα ἱστορικῶν λόγων ἀξιοπρεπειᾶς ἐν τῇ θέσει αὐτῶν ἀναπληρούντων τὸν Νοτάριον καὶ τὸν ἱερέα πρὸς σύναψιν σπουδαίων συμβολαίων ἢ διαθηκῶν ἐπιτηρούτων τὴν διαχείρισιν τῶν ἐνοριακῶν Μονῶν καὶ συνεννοομένων μετὰ τοῦ Μητροπολίτου καὶ τῶν σπουδαιοτέρων μοναχῶν περὶ τοῦ κατὰ καιροῦς ἡγομένου ἐκδικαζόντων ποικίλας υποθέσεις μετὰ τοῦ Μητροπολίτου ἢ καὶ ἄνευ αὐτοῦ, ὅταν δὲν ἐπρόκειτο περὶ ὑποθέσεων οἰκογενειακῆς φύσεως, ἐπὶ τῇ βάσει μὲν τοῦ Ἀρμενοπούλου, ἀλλὰ κυρίως ἐπὶ τῇ βάσει παραδόξων, ἀρχαίων καὶ ὅλων ἰδιορρυθμῶν δικαστικῶν ἐθίμων κλ..... Φαντάσθητε τὰς ἀσυχίας ταύτας πάσας καὶ ἀπείρους ἄλλας,

μὴ ἀναγραφόμενας ἀλλὰ κατάνοητάς, ἐκτελούμενας μετὰ ζήλου καὶ ἀφιλοκερδείας καὶ τότε σχηματίζετε ἰδέαν τινὰ περὶ τῆς σημασίας καὶ τῆς χρησιμότητος τοῦ Δημογέροντος ἐπὶ Τουρκοκρατίας μὴ ἐταλαμαχῶναι δὲ ἀδυστάτως καὶ ὀφιστικῶς τὴν λέξιν: «Κοιζματισμός!».

Τεμάλι καὶ ἀντιμεσῆτα

Ἀέναντι τοιούτων κόπων καὶ θυσιῶν εὐνοήτοι ἦσαν αἱ ἀποδοίμεναι εἰς τοὺς Δημογέροντας τιμαί. Πολλὴ ὀρθὴ περιγραφεῖ ταύτας ὁ Περραιβός. Πανταχοῦ εἶχον τὴν πρώτην θέσιν, ἐν τοῖς ναοῖς εἶχον ἴδιον στασίδιον, καὶ ἐπὶ τῇ διαβάσει αὐτῶν ἡγείροντο πάντες.

Μικροτάτη ἦτο ἡ χρηματικὴ ἀντιμισθία αὐτῶν εἰς τὰ δημοσιεύοντα πρακτικὰ εἰρήσκοντες: «δίδονται διὰ χρονικὸν μισθὸν ἐκαστῷ (προσῶπῳ) γρόσια γέλια καὶ νὰ πληρώνουσι τὸ ταξίδιον!...», μὴ ἀπαλασσομένοι οὐδὲ τῶν κοινῶν εἰσφορῶν: «τὰ δὲ κοινὰ εἰς τὴν πολιτείαν δόσιμα νὰ εἶνε εἰς χρεῖος καὶ οἱ προστοί νὰ τὰ πληρώνουσι». Ἀπαξ, δι' εἰδικῶς λόγους, ἐδωκαν ἐνὶ Δημογεροντί, ὡς φέρεται, 1500 γρόσια, καὶ τοῖς ἑτέροις δύο ἀνά χιλία.

Οἱ Δημογέροντες πρὸς τοῦτοις, ὡς ὀρθῶς ἀναγράφει ὁ Περραιβός, εἰσπραττον τὸν «Ἀλατζῆτικον (ἐπὶ τοῦ ἁλάτος) φόρον». Ὁ φόρος οὗτος ἀνήρχετο εἰς ἐν γρόσιον διὰ τοὺς οἰκοκυραίους καὶ εἰς ἡμισὶν διὰ τὰς χήρας ἀντὶ τοῦ ὁποῖου ἐλάμβανον ἀνά ἐν κοιλὸν ἄλατος: «αὐτὸ τὸ δόσιμον τὸ εἶδοντο οἱ Ἀρχοντες καὶ μετὰ εὐκοινοῦσαν τὰς ταχούσας χρείας καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ Κοινοῦ».

Ἀποδοκιμασία

Οἱ ἐκλεχθέντες, καίτοι ἐπὶ ἐν μόνον ἔτος, Δημογέροντες, ἂν κατεφάρωντο ὄλως ἀνικανοὶ ἢ ἀκατάλληλοι, ἀποδοκιμαζόντο οὐδ' ἀέμενον οἱ ἐν τῇ καὶ ὀλοῦ τὴν πάροδον τῆς περιόδου τῆς ἀρχῆς αὐτῶν, ὅπως διὰ τῆς καταψηφίσεως ἐκδηλώσωσι τὴν ἀποδοκιμασίαν αὐτῶν αὐταὶ εἶνε θεωρηταί νεότεραι ἢ ἀξία τῶν ὁποῖων παρ' ἡμῖν βεβαίως θὰ ἐξετιμηθῆ δεόντως πλέον.

Οἱ Ἀρχοντες συνεννοοῦμενοι μετὰ τῶν ἐγκριτωτέρων πολιτῶν, τοῦ Μητροπολίτου, τῶν Ἡγουμένων, καὶ τῶν προϊσταμένων τῶν συντεχνιῶν προέκάλουν συνήθροισιν τοῦ λαοῦ καθ' ἣν ὁ ἀνίκανος ἀπέδοκιμαζέτο. Συνήθως μάλιστα ὁ μέλλον νάπεκυθῆ τὴν ἀρχὴν προελάμβανε καὶ παρηταίτο, ἐνηργεῖτο δὲ νὰ ἐκλογῆ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ὅπως ἐνηργεῖτο καὶ πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ διὰ τὸ γῆρας ἢ τὴν νόσον ἀποσυρθέντος ἢ ἀποθανόντος Δημογέροντος. Παραδείγματα ἐκλογῆς διαρκούντος τοῦ ἔτους παρεδόθησαν καὶ ἔγγραφοις, ἀναγραφόμενα ἐν τοῖς γνωστοῖς χρονικοῖς. Ἄλλη διατύπωση δὲν ἐγένετο, εἰμὴ μόνον εἰς τὸ σχετικὸν πρακτικὸν ἀνεγράφετο, ὅτι παραιτηθέντος ἢ ἀποθανόντος τινὸς ἐξελέγη ὁ ἕτερος.

Δ. Γρ. ΚΑΜΠΟΤΡΟΓΛΟΥΣ

Ο ΣΤΡΑΒΑΝΤΡΙΚΟΣ

(Ἀληθὴς ἱστορία)

Εἶνε τὸσον συνήθης ἡ θεὰ μιᾶς κηδεῖας ἐν ταῖς πόλεσιν, ὅστε πολλὴ ὀλίγη προσοχὴν διεγειρεῖ, ἰδίως μάλιστα ὅταν ὁ κηδεύμενος εἶνε ἀσημος ἢ πτωχός. Περιορίζεται τις εἰς τὴν ἕρπην ἐρώτησιν: Ποῖος ἀπέθανε; καὶ ἐξακολουθεῖ τὸν δρόμον τοῦ ψιθυρίζων — ἂν εἶνε τῆς παλαιᾶς ἑποχῆς ἄνθρωπος — τὸ τετριμμένον: «Θεὸς σχαρῆς τόν». Ἐκφορὰ νεκροῦ ὁμως, μετὰ συνοδίαν ἐκ πτωχῶν ἐξ ἐπαγγέλματος ἀνθρώπων ἢ μάλλον οἰκοτρόφων τοῦ πτωχοκομίου, ἐμπνέει ἄλλοκοτα συναίσθηματα εἰς τὸν θεατὴν. Τὸ νὰ βλέπη τις ἐνίστη εἰκόνα δυστυχοῦς μεμονωμένην, εἶνε βεβαίως θλιβερὸν πρᾶγμα, ἂν οὗτος ὁ τις εἶχε ἐν ἑαυτῷ στοιχεῖα ἀνθρωπισμοῦ. Τὸ νὰ συναντήσῃ ὅμως ὀλοκλήρου πτωχοκομίου, οὗτος εἶπεν, ζωντανῶν εἰκόνα ἀθλιότητος, εἶνε γεγονός δυνάμενον νὰ διεγειρῆ πολλὰς, πάρα πολλὰς, σκέψεις...

Τοιοῦτόν τι συνέβη πρὸ ἡμερῶν εἰς ἐμὲ: Διηγοῦμαι ὁδὸν τινὰ, ὅτε συνήνησα νεκρὴν ἐκφορᾶν, ἦν ἠκολούθου ἐἴκοσι περίπου ἀνθρώποι γεγρακότες καὶ ἀνάηροι, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον. Τὴν προσοχὴν μου ἐφείλικε κατ' ἀρχάς, οὐχὶ τὸ πτωχὸν τῆς κηδεῖας, ἀλλὰ τὸ ὁμοίμορφον τῆς ἐνδυμασίας τῶν συνοδευόντων αὐτήν. Ἐφόρουν ἅπαντες σχεδὸν μολυβδόχρους ἐνδυμῶν καὶ πλιτικὸν τοῦ αὐτοῦ χρώματος. Ἀνεμνήσθη ἐν τῇ στολῇ αὐτῇ ἡτὸ ἦεν τῷ Πτωχοκομίῳ παρεχομένη στερεοτύπος πρὸς τοὺς ἐν αὐτῷ διατερομένους δυστυχοῦς καὶ ἐκ τούτου ὑπέθεσα, ὅτι καὶ ὁ κηδεύμενος θὰ ἦτο εἰς ἀριθμὸν διαγραφῆς εἰς τοῦ μητροῦ τοῦ «Ἀσούλου τῶν πτωχῶν». Παρήθη ἐν τούτοις ἡ κηδεῖα καὶ μετ' αὐτῆς αἱ διεγεροῦσαι ἐν ἐμοὶ ἐκ τῆς θεᾶς τῆς στιγματῆ σκέψεις...

Τὴν ἐσπεράν ἐκαθήμην μεθ' ὀμίλου φίλων ἐξωθεν κερνεῖου. Ὡμιλοῦμεν ἄνευ ἐνδιαφέροντος περὶ πολλῶν καὶ ποικίλων ἀντικειμένων, ὅτε ἐθέθη ἐρχόμενος πρὸς ἡμᾶς ὁ κοινὸς φίλος Ἀνδρέας, γνήσιος ἀντιπρόσωπος τῆς καινολογίας καὶ πολυλογίας ἐν τῷ κύκλῳ μας.

— Ἄ! θὰ συνεπληρωθῆ βεβαίως αὐτὰ ὁ συνδυασμὸς καὶ διὰ τούτου ἐργεῖται γρηγορὰ — γρηγορὰ ὁ Ἀνδρέας νὰ μάς τὸ παρουσιάσῃ γιὰ νεό! Χά! Χά! Χά! ἀνεκράξεν εἰς ἐξ ἡμῶν.

— Πήγαινε νὰ κρυφθῆς ἀπὸ τῶρα! προσεθῆκεν ἕτερος, ἀπειθυνόμενος πρὸς τὸν νεοελθόντα καὶ λαβόντα θέσιν πλησίον μας. Ἡ ἀποτυχία σας εἶνε ὁμολογούμενος ἐξηραλισμένη! Θὰ ἰδῆτε! Θὰ ἰδῆτε!

— Ἐλα καῦμενε. Ἀνδρέα, ζέουσις τίποτε νεώτερο νὰ μάς πῆς; κοντεύουμε νὰ κοιμηθοῦμε, εἶπεν ἄλλος.

— Ναι, κατὶ ζέουρω, πολὺ σπουδαῖο. Ἀλλὰ ζέουρετε, ὑπὸ... ἐξεμῶθειαν, διότι δὲν ἀνηγγέθη ἀκόμη ἐπίσημως, ἀπεκρίθη ὁ Ἀνδρέας μετὰ ὕφος σοφιστρίας.

— Τί λοιπόν; γιὰ πῆς μας νὰ ζήσῃς τί; ἠρωτήσαμεν ἅπαντες μετ' ἐνδιαφέροντος

καὶ μετ' εὐλόγου ἀνυπομονησίας, διότι δὲν θὰ ἦτο ἡ πρώτη φορὰ, καθ' ἣν ἤρουμεν πολλὰ ἐνδιαφέροντα πρᾶγματα ἀπὸ τὸν Ἀνδρέαν.

— Μεγὰλὴ εἰδήσις, κύριοι, ἦτις ἤξίζε νὰ συγκινήσῃ ὅλον τὸν κόσμον... Ἀπέθανεν ὁ....

— Ποῖος; ποῖος λοιπόν;

— Ὁ Στραβαντρικός τοῦ Πτωχοκομίου....

— Χά! χά! χά! Πάντες ἐγέλσαν εἰς τὸ ἀκουσμα τῆς μέγιστης ἀστεϊότητος ἀσημάντου εἰδήσεως. Νὰ ἀναμένειν κατόπιν τοιούτου προομίου κᾶτι σπουδαῖον τέλος πάντων, καὶ νὰ σοὶ ἀναγγεῖλαισιν, ὅτι ἀπέθανεν εἰς οἰκοτρόφος τοῦ Πτωχοκομίου, εἰς πτωχός, ὅστις σοὶ εἶνε γνωστός, μόνον καὶ μόνον διότι ἦτο τυφλὸς καὶ ἐκίνα τὴν περιέργειαν τῶν διαβατῶν, τούτου βεβαίως ἦτο ἀστεϊότατον.

— Καὶ ὁμως δὲν θὰ τὸ πιστεύσῃτε, κύριοι, ἂν σὰς πᾶ, ὅτι ὁ Στραβαντρικός, τοῦ ὁποῖου ὁ θάνατος προκαλεῖ τὸν γέλωτά σας, δὲν ἦτο κοινὸς ἄνθρωπος. Ἀπόψε ποῦ ἐτρέψαμεν εἰς τὸ σπῆτι ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ θανάτου τοῦ καὶ ὁ πατέρως, ὅστις, ὡς εἰζέουρετε, εἶνε μέλος τοῦ Ἀδελφάτου τοῦ Πτωχοκομίου μὰς διηγηθῆκε ἐν ἐπισόδιον τοῦ βίου τοῦ, ποῦ σὰς βεβαίως, ἂν ἦτον διηγηματογράφος, καὶ τὸ ἔγραψαν, εἶπεν εἰς ἐκ τοῦ ὀμίλου ὁ Χ.

— Νόστιμον! Θέλει, φαίνεται, νὰ συνεχίσῃς τὸ ἀστειὸν τοῦ Ἀνδρέα, ἄλλοῦ καὶ ὄχι σ' ἐμάς, ὑπέλαβεν ἄλλος.

— Ἀκούσατέ το, κύριοι, πρῶτα καὶ ὕστερα κἀμνετε τὰς κρίσεις σας. Μὴ προδικάζητε, διότι σὰς βεβαίως, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἀστευρολογίας, προσέθεσεν ὁ λέγων μετ' ἀρκετῆς σοβαρότητος.

— Ἐστω τέλος πάντων, λέγει.

Ὁ Στραβαντρικός ἦτο βρέφος ἔτι, ὅτε προσβλήθει ἐκ τῆς ἐνσηφίσεως εἰς τὴν πόλιν εὐλογίας, ἀπάλασεν ἐξ ὀλοκλήρου τὴν ὀφθαλμικὴν αὐτοῦ ἐπιπέφυον καὶ ἀπαύρατον εὐχαιριστῶν, διότι θερμαῖα περιέβαλλον αὐτόν, μονογενῆ ὄντα, αἱ φιλόστοργοι φροντίδες τῶν ἀτυχῶν γονέων τοῦ, χειραγωγούντων αὐτόν διὰ τῆς ἀγάπης τῶν ἐν τῇ σκοτεινῇ ἀτραπῷ τοῦ βίου, ἦν ἀνήρχετο. Παιδίον ἦτο ἀκόμη, ὅτε ἀπέθανεν ὁ πατήρ του, μετὰ δύο δὲ ἔτη καὶ ἡ μήτηρ του. Ὡ! βεβαίως ἡ ἀπόλεια τῆς μητρός εἶνε διὰ πάντα ἄνθρωπον ἐκ τῶν πικροτέρων ποτηρίων τοῦ βίου τοῦ. Διὰ τὸν δυστυχεῖ Ἀνδρέαν ὁμως ἦτο τι πλειότερον, ἦτο ἡ ἀπόλεια τοῦ συμπαντος, ἡ διάρρηξις οὕτως εἰλεπῆς, τῆς μόνης τυφερᾶς χορδῆς τῆς καρδίας τοῦ, ἦτις τὸν συνέδεε μετὰ τὸν κόσμον.

Ὁταν τὸν ὠδήγησαν διὰ τῆς χειρὸς νὰ τὴν ἀσπασθῇ διὰ τελευταίαν φορᾶν ἐν τῷ φερέτρῳ, οὐδὲν ἐξέπερε παράπονον. Ἐκυψε μόνον ἥρεμα καὶ ψηλαρῶν διὰ τῆς χειρὸς ἀπέθεσε φίλημα ἐπὶ τῶν παγερῶν χειλέων τῆς, ἐξ ὧν τούτοις εἶχον ἐξέλθη θερμοὶ λόγοι στοργῆς καὶ παρηγορίας, ζωογονήσαντες τὴν νεκρωμένην ἐξ ἀπελπίσεως καρδίαν τοῦ. «Μα-

νοῦλα μου, καλὴ μου Μπουλα» ἐψιθύριεν. Ἡ φράσις αὐτῆ ὑπέφρην ἡ ἐπὶ φῶς τοῦ κατόπιν βίου τοῦ. Δι' αὐτῆς ἐξωτερίζετο πάντοτε ὅλα τοῦ τὰ θλιβερὰ συναισθήματα. Τῷ ἐχρησίσμεν ὡς πένθιμος σραγίς, δι' ἣς ἐπεσφράγιζεν ἐντὸς τῆς καρδίας τοῦ ὅλους τοὺς πόνους τοῦ, ὅλα τοῦ τὰ βίσινα. Καὶ εἶπε τοιαῦτα καθ' ἐκάστην ὀδυμῆς!....

Μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρός τοῦ κατακησεν μεθ' ἐνὸς συγγενοῦς τοῦ, ὅστις μετὰ συμβίωσιν ὀλίγων ἐτῶν ἀπεμακρόνη, βαρυνθεὶς τὸν ἀτυχῆ τυφλόν ὁ Ἀνδρέας ἠναγκάσθη τότε νὰ προσλάθῃ πλησίον τοῦ ὀρφανῆν κόρην, ὡς ὑπέρτεραιαν καὶ ὄδηγον.

Ἡ μόνη περιουσία, ἦν ἐκληρονομήσει ἐκ τῶν γονέων τοῦ, ἦτο μικρὸς εἰκόκος ἀποτελούμενος ἐκ τεσσάρων δωματίων, ἐξ ὧν τὰ τρία ἐνοικιάζεν, ἀποζῶν ἐκ τοῦ ἐνοικίου, τὸ δ' ἕτερον ἐχρησιμοποίησε δι' ἴδιον τοῦ κατοικίαν. Ἡ δωδεκαετής Ἀναστασία, ἐγκαταλειμμένη καὶ ἀπροστάτευτος, ἀριερώθη ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὸν δυστυχεῖ τυφλόν. Τῷ προητοίμαζεν ὅπως ἤδυνάτο τὴν τροφήν, ἦν μετ' αὐτοῦ συνεμερίζετο, ὠδήγηεν αὐτόν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἐν περιπατον. Γνωρίζουσα δὲ καὶ στοιχειώδη τινὰ γράμματα τῷ ἀνεγίνωσκε τὴν ἐσπεράν κανὲν βιβλίον. Ὁ Ἀνδρέας ἀνταπεκρίνετο εἰς ὅλα ταῦτα διὰ τῆς αὐξάνουσης ἐσπερᾶς στοργῆς τοῦ. Ἐνίστη καὶ αὐτῇ τὸν δυστυχεῖ συνένονε. Εἶχον, βλέπετε, ἀμφοτέρω ἀρκετὰ κεφάλαια τυφορῶν, ὅπως ἐν ἀναλόγιχ συνεταίρισθωσιν: Ἐκεῖνος μὲν εἶχε τὴν τυφλότητά του, ἡ δὲ μικρὰ κόρη τὴν ὀρφανίαν καὶ πεινιὰν τῆς.

Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη ἡ πατρικὴ ἀγάπη τοῦ τυφοῦ ἐξήρκει ὅπως ζωογονῆ τὴν μικρὰν καρδίαν τῆς ὀρφανῆς. Ἡ πάροδος τοῦ χρόνου ὁμως κατέστησε τὴν παιδικήν γυναικα. Ἡ δὲ στοργὴ ἐνὸς τυφοῦ, γέροντος σχεδόν, δὲν ἤδυνάτο πλέον νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς καρδίας μιᾶς νεανίδος. Ὁ χρόνος καὶ οἱ νόμοι τῆς φύσεως ἠνοίκων πρὸ τῶν ὀμμάτων τῆς νέου γαλανοῦς ὀρίζοντας, πρὸς οὗς μοιραίως ἐτάνηεν ἐσπερᾶς τὰ πέρα τῶν ἑικοσι χρόνων τῆς. Ἄνειροπόλει ἡ μάλλον ἐπόθει διαπύρως εὐκαιρίαν τινὰ, ἦτις, ὡς ἦτο ἐπόμενον, δὲν ἐβράδυνε νὰ παρουσιασθῇ...

Ἐγνωρίσθη μεθ' ἐνὸς πτωχοῦ νέου συχνά-ζοντος παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ, ἦτις διέμενον ἐν τῷ αὐτῷ οἴκῳ. Ὁ σύνδεσμος ἐπὶ τῆς ταχῶς καὶ ἀρκούντως στενός. Ὁ Στραβαντρικός δὲν εἶχε ἀνάγκην ὀφθαλμῶν διὰ νὰ τὸν διακρίνῃ. Βλέπει κανεὶς ἐνίστη τὸσον καλὰ διὰ τῆς ψυχῆς! Τὸ ἐπερίμενον ἄλλως τε, ὡς πρακτικὸς ἄνθρωπος, διὸ οὐδόλως ἐμνησικακήσεν ἀέναντίας ἰζητήσε νὰ δράξῃται τῆς εὐκαιρίας πρὸς ὄφελος τῆς ὀρφανῆς. Ὁ νέος ἦτο δημόσιος ὑπάλληλος ἀποζῶν ἐκ τοῦ μισθοῦ τοῦ. Συνεπῶς καὶ αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ δὲν θὰ ἦσαν μεγάλα. Δύο ἢ τρεῖς χιλιάδες δραχμῶν ἀντὶ προκοῆς, καὶ τὰ πρᾶγματα ἤδυνάτο νὰ κανονισθῶσι κατ' εὐχῆν. Πῶς θὰ ἐξοικονομητο ὁμως τὸ ποσὸν τοῦτο; Ἴδου τὸ ζήτημα, ὅπερ ἐβασάνιζε τὸν Στραβαντρικόν, ὅτε ὁ ὑποψήφιος μνηστῆρ λαμ-

βάνει απροσδοκῆτως τὴν εἰδῆσιν τῆς εἰς Καλάμας μεταθεσῆς του. Ἡ ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεως του εἶνε ἑγγύς, τὰ δὲ δάκρυα τῆς νεάνιδος αὐξάνουσιν, ὡς ἡ ἀγάπη τῆς. Ὁ Στραβαντριῶς δὲν τὰ βλέπει. Τὰ μαντεύει ὁμοῦς, καὶ τοῦτο εἶνε ἀρετὸν δι' ἓνα τυφλόν.

Ἡ ἀπόφασίς ἐλήθη:

Ὁ Στραβαντριῶς προσφέρεται νὰ υποθηκεύσῃ τὴν μόνον περιουσίαν, τὸν οἰκίσκον του, ὅπως προκίσῃ τὴν θετὴν κόρην του. Ἡ νεάνις ἔφερε κατ' ἀρχῆς μερικὰς ἀντιρρήσεις εἰς τοῦτο, ἀλλ' ἡ σκέψις, ὅτι ὁ Στραβαντριῶς θὰ ἔμενε μετ' αὐτῶν, τὴν ἔπεισε νὰ ἀποδεχθῇ τὴν προσφορὴν. Ἄλλως τε τίς ὀφθαλμῶν ὑπὸ τῶν περιστάσεων νὰ πείσῃ εἰς τὰς ἀγκύλας λατρευμένου ὄντος, προβάλλει ἀντίστασιν;

Ὁ γάμος ἐτετέλεσθη ἐν σεμνότητι. Ἡ νόμφη ἀντὶ μαργαριτῶν ἔφερε κατὰ τὴν στέψιν τῆς τὰ εὐχάριστα δάκρυα τοῦ θετοῦ πατρός τῆς. Τὶ πολὺ τιμὸν ὄντως κόσμημα διὰ μίαν ὄφρανήν! Τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεως, ὡς εἶχον προσυνηνοθηθῆ, ἐζήτησαν νὰ λάβωσι μετ' ἐκῆτων εἰς Καλάμας τὸν Στραβαντριῶν. Ἐκεῖνος ὁμοῦς παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἠρήθη. ὑποσχόμενος νὰ μεταβῇ πλείσιον τῶν μετὰ δύο μῆνας. Τὰ συμπέροντά του δὲν τῷ ἐπέτρεπον νὰ ἀναχωρήσῃ. Ὁὕτω τοὐλάχιστον ἰσχυρίζετο. «Ἄλλὰ τί θὰ γίνῃς κατ' αὐτὸ τὸ διάστημα μόνος;» τὸν ἤρώτα ἡ νεόνυμφος, προσπαθοῦσα νὰ τὸν μεταπειθῇ. Ἐκεῖνος ὁμοῦς ἦτο ἀνένδοτος. Ὅχι εἰς τὴν ἀμέλειαν, ἔλεγε, πτωχὴν γυναῖκα, ὅπως τὸν περιποιήθῃ προσωρινῶς. Τέλος οἱ νεόνυμφοι ἀπῆλθον μόνοι, ἀλλ' εὐέλπιδες καὶ εὐτυχεῖς. Ἡ Ἀναστασία πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τῆς συνέστησεν εἰς τὴν συγκατακοῦσαν μετὰ τοῦ Στραβαντριῶκο οἰογένητον, μετ' ἧς ἦδη καὶ διὰ μικρὰς συγγενείας ἐκ τοῦ συζύγου τῆς συνεδέετο, ὅπως τῷ ἐπιτάφιστῃ πᾶσαν περιποίησιν. Ἦτο βεβαιοτάτη, ὅτι μετὰ δύο μῆνας θὰ εἶχε πλείσιον τῆς τὸν ἀγαπητὸν γέροντα.

Ἡμέρας τινὰς μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν νεόνυμφων ὁ Στραβαντριῶς ἐθαύμαζεν εἰσερχόμενος εἰς τὸ Πτωχοκομεῖον ὠδηγεῖτο ὑφ' ἑνὸς λούστρου, κρατοῦντος ὀγκῶδες δέμα. Μετὲβαινὲν ἐκεῖ, ἔνα ζήτησεν ἄστυον, ἀφροῦ εἶχεν ἐκποῖση ἐν ἀγνοίᾳ τῆς θετῆς κόρης του τὸν οἰκίσκον του πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς. Δὲν ὑπῆρχον ἄλλο μέσον διορθώσεως. Δὲν συγκατένευε δὲ νὰ μεταβῇ πλείσιον τῆς, διότι ἠννοεῖ πόσον θὰ ἦτο περιττός, ἂν ὅχι εἰς ἐκείνην, ἥτις ὁμολογουμένως τὸν ἠγάπα, εἰς τὸν συζυγόν τῆς ἀναμιεβόλως. Ἐννοεῖται ὅτι, ὅταν ἐκχθον ἐν Καλάμας τὸ διάβημα τῆς, ἐλυπηθῆσαν μεγάλως. Ὁὕτω τοὐλάχιστον τῷ ἔγραπον ἐπὶ τινὰ καιρὸν, παρακαλοῦντες αὐτὸν ὅπως μεταλλάξῃ γνώμην. Ὁ Στραβαντριῶς ἐν τούτοις ἐπέμεινε μέχρι τέλους. Διήλθε δὲ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βίου του ἐν τῷ Πτωχοκομείῳ.

Γνωρίζων ὁ ἐπιστάτης τοῦ Πτωχοκομείου ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τῆς Ἀναστασίας, ὡς τῷ

ἀνεγνώσκει, τὴν γενναίαν πράξιν του, τὸν ἠρώτησε μίαν ἡμέραν.

— Ἄμ δὲ μοῦ λές, κύρ Ἀντρέκκο, γιατί νὰ ξεπουληθῆς γιὰ μιὰ ξένη κόρη καὶ νὰ καταστήσῃς μαζὺ με τοὺς διακονιάρους, ὅτὸ Πτωχοκομεῖο;

— Εἶμαι τόσο πλούσιος ἀπὸ εὐτυχία ποῦ μαθαίνω ὅτι ἡ Ἀναστασία μου ζῇ εὐτυχισμένη, ὥστε καθε ἄλλου εἶδους πλούτος, μοῦ εἶνε περιττός, ἀπεκρίθη ὁ Στραβαντριῶς μειδιῶν.

Τοῦτο ἦτο ἐν ὀλίγοις τὸ ἐπιπέδιον τοῦ βίου τοῦ Στραβαντριῶκο, ὅπερ μὰς ἐδιηγῆθη τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ἐν τῷ καφενείῳ, ὁ φίλος μας. Ὁταν ἐτετέλεσε τὴν ἀφήγησίν του, ἐθυμώθη, ὅτι πάντες οἱ περὶ αὐτὸν ἐτήρουν ἀπόλυτον σιγὴν, ἐνῶ ἐγὼ συνεπλήρουν τὰς σκέψεις, ἃς μοι εἶχεν ἐμπνεύσει ἡ θεὰ τῆς τόσο ἀσήμευ κηδείας τοῦ Στραβαντριῶκο....

ΛΕΩΝΙΑΣ ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΦΡΑΝΤΣΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1720

ΥΠΟ ΓΙΜΝΑΣΙΟΝ ΤΣΕΛΑΜΠΗ ΜΕΧΜΕΤ ΦΕΡΕΤΗ (ἐξ ἀνεκδότου Τουρκικοῦ πρωτοτύπου)

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ἐπισκέψις ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, ταῖς Μουσείοις καὶ ταῖς Βιβλιοθήκαις

Εἶνε ὁμοῦς μέσος εἰς τὸ Παρίσι θαυμαστά κτήρια καὶ σερὰκια ἀναριθμητά.

Καὶ ἐθεωρήσαμεν καὶ ἕτερον Μπαζτὸν τοῦ Ρηγός. Εἰς τὸ ἓνα μέρος του εἶνε ἡ Ἀκαδημία εἰς τὴν ὁποίαν εἶδομεν διαφορῶν ἀνθρώπων κορμιά, ἀλλὰ μόνον τὰ κόκκαλα, καὶ ἄλλα μετὰ τὸ κράξι μπελασκαμένα ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, παιδιῶν τε καὶ βρεφῶν, ὁμοίως καὶ ὄλων τῶν ζώων. Ἐκεῖ εἶνε τὸ σπουδαστήριον, καὶ συνάζονται πάντοτε οἱ μαθηταὶ καὶ λαμβάνουν μᾶθημα ἀπὸ τὸν διδάσκαλον διὰ ὄλα τὰ μέλη, καὶ νεῦρα, καὶ κλειδίως τοῦ ἀνθρώπου, βλάλλοντες μεγάλην ἐπιμέλειαν. Τὸ δὲ ἄλλο μέρος εἶνε τὸ σπουδαστήριον τῆς Ἰατρικῆς, καὶ δίδονται καὶ ἐκεῖ καθ' ἡμέραν μαθήματα εἰς τοῦ ὁποίου τὴν σπετζαρίαν εἶδομεν κάμποσους ὀδάδες ὄλο με θεσικὸν γεμάταις μετὰ διάφορα ἰατρικὰ, ὡς τόσον ὅπου λέγουν νὰ μὴ λείπῃ κανένα εἶδος ἰατρικοῦ ἀπὸ ὅσα εἶνε εἰς τὸν κόσμον, ἀλλ' ὄλα τὰ θαυμαστά ἰατρικὰ τὸσον τῆς θαλάσσης καὶ ξηρᾶς, ὅσον καὶ τὰ τῶν πετρῶν, δένδρων, καὶ μετὰ τῶν τῆς γῆς εὐρίσκονται ἐκεῖ, καὶ εἶνε ἀναριθμητά. Μάλιστα ἐσουάζαν ἀπὸ παντοῦ, ὡσὰν ἀπὸ Περσίαν, Οὐσπεσίαν, Ἰνδία, καὶ Κίου-τάϊαν, καὶ ἀπὸ τῆς νέας Ἰνδίας, καὶ ἔφεραν διάφορα δένδρα, καρπούς, καὶ σπόρους, καὶ χόρτα ὅπου ποτὲ δὲν ἐφάνησαν.

Καὶ εἶνε ἀξία ἀπορίας ἡ ἐπιμέλεια ὅπου κάμνουν εἰς τὴν σύναξιν τούτων, καὶ τὰ ἐσουάζαν ὡς τόσον, ὅπου δὲν τοὺς λείπει κανένα χόρτον ἀπὸ ὅσα περιέχουν τὰ ἰατρικὰ

βιβλία. Τὰ ὅποια ὅσοι δὲν τὰ εἶδαν δὲν εἶνε δυνατόν νὰ τὰ καταλάβουν με διήγησιν.

Μάλιστα ἐκεῖνα ὅπου ἔφεραν ἀπὸ τὴν Νεάν Γῆν: δένδρα, καὶ καρπούς, χόρτα καὶ ἄνθη, τὰ φυλάττων μετέχνην καὶ ἐπιτηδεσιότητα ἐπειδὴ καὶ τὸ κλίμα ἐκεῖνο εἶνε ζεστόν, καὶ εἶνε τὴν Φραντςαν γίνεται τὸν χειμῶνα ὀλίγη ψύχρα, τὰ βλάλλουν εἰς ἄλλο μέρος μετὰ γυαλῖα σκεπασμένο ὀλόγουρα, καὶ τὰ ζεσταίνουν μετὰ ἐπιτηδεσιότητα, τεχνουόμενοι τὴν ὁμοίότητα τῆς ζέσης τοῦ Ρενιδουιᾶ.¹

Ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τῶν Γοβελίνων. Τεχνοκρητικαὶ ἐνευθώσεις.

Εἶδομεν καὶ ἄλλα πολλὰ τεχνικὰ πράγματα, σερὰκια, ἐκκλησίας, βιβλιοθήκας καὶ ἄλλα ὅπου δὲν περιγράφονται: μάλιστα ἓνα Κερχανέν, ὅπου δουλεύουν τὰ χρυσά καὶ βαρύτιμα κλιμάια, εἰς τὸν ὅποιον Κερχανέν εἶνε προστός ἐκ μέρους τοῦ Ρηγός βαλμένος, καὶ χωρὶς τὴν εἰδῆσιν ἐκείνου κανένα κλιμάϊο οὐτε δουλεύεται, οὐτε πωλεῖται. Ἀπὸ τὰ ὅποια κλιμάια τὸ πλέον σαδέτικον,² μεζόμπλια καὶ ἰστορικά μόνον, ἔχει τρία, τέσσαρα πούγγια ἄσπρα. Καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Κερχανέν κανέναν δὲν ἐμβάζειν. Ὅσα δὲ εἶνε μετὰ σῦρμα καὶ χρυσάφι γίνονται ἀκριβὰ.

Καὶ μετὰ τὸ νὰ εἶνε καὶ αὐτὰ ἀξιοθέατα, ἐπήγαμεν νὰ τὰ ἰδοῦμεν: ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐστόλισαν τὸν Κερχανέν μετὰ ὅσα κλιμάια εἶχεν μετὰ δουλεμένα ἔτοιμα, καὶ ὄντας ὁ Κερχανέν μεγάλος, ἐκρέμασαν ὑπὲρ τὰ ἐκατὸν κλιμάια, τὰ ὅποια στοχαζόμενοι ἀπορήσαμεν, ἐπειδὴ ὑψαινοὺν ἐπάνω εἰς αὐτὰ λούδια μετὰ κρυσταλλίνα κουμάρια, ὅπου θάρρεις πᾶς εἶνε ἀληθινὰ, καὶ ἰστορίας ἀνθρώπων μετὰ τὴν πολλὴν τέχνην καὶ ἐπιτηδεσιότητα, ὅπου σὲ φαίνεται ἐκεῖνο τὸ πρόσωπον μετὰ τὰ μάγουλα, καὶ ὄφρυδια, καὶ μαλλιά τοῦ κεφαλίου καὶ γένεα, ὅπου εἶνε χαρτὶ στυλβῶν τῶν Ἰσῶν νὰ δυσκολεῖται ὁ ζωγράφος νὰ τὰ ζωγραφίσῃ τοιαύτης λογῆς: καὶ αὐτοὶ μετὰ τὸ ὑφασμα τὰ κάμνουν ἀπαρράλλακτως ὡσὰν ζωντανά.

Βίβαια εἶνε διὰ νὰ ἀπορήσῃ τινὰς εἰς αὐτὴν τὴν τέχνην, μάλιστα ὅπου εἰς μερικὰ πρόσωπα ἀπὸ αὐταῖς ταῖς ἰστορίαις εἶδει-χων χαρὰν, καὶ γέλωτα, καὶ εἰς ἄλλην λύπην, καὶ μερικὰ πάλιν τάχα πᾶς φοβοῦνται καὶ φυλάττωνται, ἄλλοι ἐφαίνοντο πᾶς ξεγυμνῶνται καὶ ἄλλοι ἄλλως, ὅπου θάρρεις, ὅτι εἶνε ζωντανοί.

Εἶνε δὲ εἰς τὸν Κερχανέν αὐτὸν ὑπὲρ τὰ ἐκατὸν τεζζιάκια καὶ ἔως ἐξακόσιοι ἀνθρώποι δουλεύεται, καὶ πολλὰς τὸ στυμῶν των εἶνε ἀπὸ μαλλί, καὶ τὸ φάδι των ἀπὸ διάφορων λογίων μετάξια. Ἄλλοτε δὲ εἶνε ἀπὸ σῦρμα καὶ χρυσάφι, καὶ κοντολογῆς δὲν ἠμπορῶ νὰ τὰ διηγῶ καθὼς εἶνε.

Ἐπισκέψις ἐν ἐργοστασίῳ κατόπτρων.

Ἐχουν καὶ ἄλλον Κερχανέν τοῦ Ρηγός μεγάλου, ὅπου δουλεύουν τοὺς καθρέπτας, καὶ εἶνε καὶ αὐτὸς μετὰ ἐπιστάτην ἐκ μέρους τοῦ Ρηγός, καθὼς καὶ ὁ ἄλλος, καὶ ἐπήγαμεν καὶ εἰς αὐτόν. Εἰς τὸν ὅποιον εἶνε ἔως

¹ Ρενιδουιᾶ. = Νέου κόσμου.
² Σαδέτικον. = Ἀπλοῦν.

διακόσια τεζζιάκια, καὶ χίλιοι δουλευταί.

Οἱ ὅποιοι βλάλλοντες ἓνα γυαλὶ τοῦ καθρέπτου ἐπάνω εἰς τὸ τεζζιάκι μετὰ ὕφον τὸ κολοῦν. Ἐπειτα βλάλλουν ἐπάνω εἰς τὸ γυαλὶ κάποιον ξεχωριστὸν ἄμμοτον μετὰ νερόν, καὶ ἐπάνω τοῦ ἄλλου γυαλίου, καὶ τριβῶν ἐκεῖνα τὰ γυαλῖα ἓνα μετὰ τὸ ἄλλο, ἕως οὐ νὰ χαθῇ ἡ σκληρότης των, ἔπειτα τὰ πέρνουν εἰς ἄλλο τεζζιάκι, καὶ τριβῶντες πάλιν μετὰ ἓνα χῶμα, δίδουν ἐκείνην τὴν λάμψιν τοῦ γυαλίου μετὰ ταῦτα πέρνουν εἰς ἄλλο τεζζιάκι καὶ μετὰ διαφόρους τέχνους βάνουν τὸν ὑδράργυρον.

Καὶ εἶχον ἐκεῖ ἀναριθμητοὺς καθρέπτας, ὁ πρωτομάστορας ὁμοῦς μὰς εἶδει δύο καθρέπτας, ὅπου ἦτον ὁ ἓνας τέσσαρες πῆχεις καὶ ὁ ἄλλος δέκα ἑπτὰ δάκτυλα τὸ ὕψος, καὶ τὸ πλάτος δύο πῆχεις καὶ δεκαεὶ δάκτυλα, καὶ ὁ ἄλλος τέσσαρες πῆχεις καὶ δεκαοκτὸ τὸ ὕψος, καὶ δύο πῆχεις τὸ πλάτος.

Οἱ κάτοικοι τῶν Παρισίων. — Ἡ μανία τοῦ περιπάτου.

Τὸ Παρίσι δὲν εἶνε κατὰ τὸ μέγεθος ἴσῃα μετὰ τὴν Πόλιν, τὰ κτήρια τοῦ ὁμοῦς εἶνε ἀπὸ τρία καὶ τέσσαρα πατώματα: μάλιστα πολλὰ εἶνε καὶ ἀπὸ ἑπτὰ, καὶ εἰς καθὲς πώμαμα κάθονται φαρμίαιες. Εἰς δὲ τὰ σοκῆκία τοὺς φαίνεται πολὺ πλῆθος, ἐπειδὴ καὶ αἱ γυναῖκες ὄλο περιπατοῦν ἀπὸ σπῆτι εἰς σπῆτι καὶ τελείως δὲν κάθονται εἰς τὰ σπιτία τοὺς ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἀλλὰ περιπατοῦν ἀνακατωμένοι, καὶ φαίνεται ἡ πόλις ἐκείνη πᾶς ἔχει πλῆθος πολὺ, μάλιστα εἰς τὰ περιστερῶνα ἐργαστήρια τοὺς αἱ γυναῖκες πωλοῦν καὶ ἀγοράζουσι.

Τὰ σοκῆκία τοὺς εἶνε πολὺ πλατεῖα, καὶ μετὰ πελεκηταῖς πέτρας καλδίριμι ὄλα καὶ εἰς τὴν μέσην τῆς πόλεως πρέχει τὸ ποτάμι Σὲν λεγόμενον, εἰς τὸ ὅποιον εἶναι τρία νησία κατὰ μεσην τῆς πόλεως, καὶ ἀπὸ καθὲ μέρος περιπατοῦν μετὰ γερῶνα.

Ὡς τόσον ἐφῆσας καὶ τὸ ραμαζάνι, καὶ ἀρχίσασμεν τὴν νηστείαν κατὰ τὰς νόμους ἐπροσκυνούσαμεν μετὰ τὴν ὀλότην τὸ Τεράβι¹, καὶ τὸ ποῦρνὸ μετὰ τὸ νὰ χαρῶν γλήγωρα ἐκάμναμεν ἰμοσάκι² εἰς ταῖς πεντέμισυ ὥραις.

Προσέμια ἀναχωρήσεως. — Ἀποχαιρετισμὸς τοῦ Βασιλέως.

Τὴν δὲ ἰζ¹ τοῦ Ραμαζανίου ἡμέρα σάββατον κατὰ τὴν πρώτην ἀντάμωσιν μὰς ἐπήγαμεν πάλιν εἰς τὸν Διβανχανέν διὰ νὰ ἀποχαιρετισώμεν.

Καὶ ἐκέθητο ὁ Ρηγῆς πάλιν εἰς τὸν θρόνον του, ἐπὶ τὴν ἡμέραν τὸν Δεκέμβριον τὸν Δεκέμβριον καὶ εἰς τὸ δεξιὸν του μέρος ὁ Ἐπίτροπος, καὶ ἀκολούθως δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ του ὄλοι οἱ πρίντζιποι καὶ ριτζάλιδες του.

Καὶ πλησιάζοντας ἐγὼ εἰς τὸν Ρηγῆν, ἐπροσκύθη. Ἐπειτα πηγαινόντας κοντὰ του εἶπα:

— Ἦλθα νὰ ἀποχαιρετηθῶ. Δείχνοντας εὐχαριστήσιον ὁ Βασιλεὺς ὡς ἐκ μέρους τοῦ Ρηγός, εἶπε:

¹ Τεράβι. = Προσευχή.
² Ἰμοσάκι. = Πάσιν τοῦ φαγητοῦ τὴν ὁποίαν κάμνουν οἱ ὄθιμοι ἐκείνην νύκτα κατὰ τὸ Ραμαζάνιον.

— Τὸ ἐδικὸν σας ἐλτζηλῆκι ἔγινεν αἰτία νὰ ἐπιθεβαιοθῇ ἡ μεταξὺ των δύο βασιλείων παλαιὰ ἀγάπη καὶ φιλία, ἀμιφιβολία δὲν εἶναι.

Ταῦτα λέγοντας, ἔδωκε τὸν ναμὲν εἰς τοῦ Ρηγός τὰς χεῖρας, καὶ ὁ Ρηγῆς τὸν ἔδωκε τοῦ Βεζύρη του, καὶ ὁ Βεζύρης τοῦ μετὰ τὸν ἔγχειρας, καὶ ἐγὼ τὸν ἔγχειρας τοῦ Διβαν ἐφῆντῃ μου.

Μετὰ ταῦτα ἀποχαιρετῶντας ἔβηκα, καὶ ἐπῆγα εἰς τὸ κονάκι μου, καὶ ὕστερον ἀποχαιρετήσαμεν καὶ ὄλους τοὺς ἄλλους, καὶ τὸ παραπάνω Σαββάτῳ ἐκάμαμεν τὸ Μπαϊράμι.

Ἐν τῷ Ἀστεροσκοπίῳ. — Περιγραφή τῶν ἐργάνων καὶ τηλεσκοπίων.

Εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν εἶχε κάμει ὁ γέροντας πρώην Ρηγῆς ἓνα σπουδαστήριον τῆς Ἀστρονομικῆς ἐπιστήμης, καὶ εὕρισκοντας ἓνα ἐπιτηδεῖον καὶ ἐντελῆ διδάσκαλον, εἶχε κάμει δι' αὐτόν ἓνα κτήριον πέτρινον τρίπατον, μετὰ διαφόρους ὀδάδες εἰς τὸ καθὲ πώματι, οἱ ὅποιοι εἶναι γεμάτοι ἀπὸ ἀναριθμητὰ διάφορα ὄργανα, καὶ ἐργαλεῖα τῆς Ἀστρονομίας, Γεωμετρίας, καὶ καθὲ ἐπιτήμης.

Καὶ εἶνε καὶ ἓνας καθρέπτης εἰς μῆκος μεγάλο σινιὸν κατασκευασμένο ἀπὸ διμυσι ἀπθρον, ὅπου ὀνομάζεται τούρκικα Περτεβσοῦζ καὶ ἀπὸ τζζέικι πούλιδι λουστρέμια σκαμνῖα μεγάλα καὶ ἐπάνω αὐτῶν σφῆραι, ὅπου χωρεῖ ἡ καθὲ μία τρεῖς ἀνθρώπους, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ διάφορα ἐργαλεῖα τῆς Ἀστρονομικῆς τέχνης, καὶ καθὲ ἄλλης ἐπιστήμης, ὅπου ἠμετετὰ εἶδομεν, ἠμετετὰ ἠκούσαμεν.

Ὁποῖος ὁμοῦς εἶνε ὀλίγον ἐμπειρὸς τῆς Ἀστρονομίας, μετὰ ταῦτα ἔργαλεῖα εἰς ὀλίγον καιρὸν γίνεται τέλειος διδάσκαλος.

Ἦσαν καὶ μίαν φιλὴν τέχνην, ὅπου με εὐκολίαν δείχνει τὴν ἐκλείψιν, τόσον τοῦ Ἡλίου, ὅσον καὶ τῆς Σελήνης, καὶ τότε, καὶ πόσον μέλει νὰ γένην, τῆς ὁποίας τέχνης εἶδομεν καὶ τὰ ἐργαλεῖα καὶ σφῆραις τῆς.

Καὶ διὰ νὰ βλέπων τὰ μακροῦν καὶ ὑψηλὰ πράγματα, ἐκάμαμεν μίαν βισταλόγαν, ὅπου τὸ γυαλὶ τῆς εἶνε ἴσῃα μετὰ μπαμπερίον καθρέπτην καὶ τὸ κουμποῦρι τῆς τενεκιδίκου καὶ μακρὸ ὑπὲρ τοὺς πενήντα πῆχεις, διὰ τὸ ὅποιον ἐσκαφαν ἓνα κατάρτι, καὶ τὸ ἐκαστὸν κούφιον, καὶ τὸ δουρμπουῖν² ὡς ὄντας ὡς μίαν τουλούμπα πηγαδιοῦ, τὸ βαίνουν εἰς αὐτὸ τὸ κούφιον κατάρτι καὶ τὸ δένουν, καὶ ἔτσι βλέπουν. Εἶνε δὲ καὶ ἄλλο ἓνα μικρότερον, καὶ τὸ βλάλλουν εἰς τὸ κεφάλι τοῦ μεγάλου δουρμπουῖνου, καὶ ὄλα αὐτὰ δύο γυαλῖα ἔχουν, τὰ ὅποια ἐβγάζοντες τα εἰς τὴν αὐλήν, ὅπου ὁ ἀστρονόμος θέλει νὰ ἰδῇ, βλάλλουν στύλους ἀπὸ κατάρτια, καὶ εἰς τὸ κεφάλι τῶν κατάρτιων ἓνα τροχὸν ὡς μακαράν, καὶ ἄλλα ἐργαλεῖα, τῶν ὁποίων ἡ μία ἀκρὴ εἶνε δεμένη εἰς τὴν βισταλόγαν, καὶ εἰς τὴν ἄλλην ἀκρὴν ἔχουν δεμένα μολύβια καὶ σιδερά, καὶ μετὰ αὐτὸ βλέπουν τὴν Σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας.

¹ Κουμποῦρι. = Θῆκη.
² Δουρμπουῖνι. = Τηλεσκοπίον.

Καὶ εἶδομεν καὶ ἡμεῖς τὴν Σελήνην φαίνομένην πολλὰ μεγάλην, καὶ τὸ σῶμα τῆς ἄσπρον καὶ λαμπρὸν.

Ἐκδρομὴ εἰς κωνήριον μετὰ τοῦ δουκός... — Πηγνοτροφεῖον καὶ ζωοτροφεῖον. — Φωταεῖα καὶ ποροτεχνήματα.

Τὴν δὲ Πέμπτην μετὰ τὸ Μπαϊράμι ἐβουλήθημεν νὰ κινήσωμεν διὰ τὴν πατρίδα μας, ὁμοῦς ὁ Μουνοσὺ Δούκ, συγγενῆς καὶ μεγαλιῆς τοῦ Ρηγός, μὰς ἐκάλεσεν εἰς τὸ τζζέικι του, καὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπεσχήθημεν νὰ ὑπάγωμεν.

Καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐπήγαμεν μετὰ τὸ κενδί, καὶ ἐκοιμήθημεν ἐκεῖ, καὶ τὸ ποῦρνὸν ἐκινήσαμεν μετὰ τὴν καρέταν εἰς κωνήριον ἐχόντες ἐκεῖνο ὡς διακοσίους ἀνθρώπους καθάλακρους, καὶ ἐμβήκαμεν εἰς τὸν λόγον, τοῦ ὁποίου τὰ σοκῆκία ἦτον κατὰ τὰ ξιν φτιασμένα, καὶ τὰ δένδρα ἓνα μετὰ τὸ ἄλλο ἐξισωμένα, καὶ τὰ φύλλα τῶν κορυφῶν τοὺς ψαλιδισμένα καὶ τὰ κλαδία ἓνα εἰς τὸ ἄλλο περασμένα. Καὶ περιπατοῦντες πέντε ἔξ ὥρας, ὄλο ἀπὸ τοιαῦτα σοκῆκία, ἐκάμαμεν τὸ κωνήριον, καὶ ἀπ' οὐ ἐφράνθημεν μετὰ αὐτὰ, ἐγυρῶμεν εἰς τὸ σεργίον.

Εἰς τὸ ὅποιον ἀντικυρ, μετὰ τὸ νὰ ἐφαινοντο μεγάλα κτήρια, ἐπήγαμεν καὶ εἰς αὐτὰ καὶ εἶδομεν, ὅτι εἶνε κατοικητήρια ἔρπετων καὶ τετραπόδων.

Καὶ πρῶτον ἐπήγαμεν εἰς ἓνα μέρος, ὅπου ἦσαν μικροὶ ὀδάδες πέτρινοι μετὰ παραθύρια στερεά, καὶ κάγκελλα σιδερένια, ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἰς ἓνα εἶδον τρία λουστάρια μετὰ γάλα, καὶ εἰς ἄλλο δύο καπλῆκια εἰς δὲ τὰ ἄλλα χωριστήρια εἶχαν ἀρκούδας, λύκους, ἄλεπούδας, καρακούλια, μαιμούδας, σεμπέκια καὶ ἄλλης λογῆς διάφορα ζῶα πολλά, ὅπου μερικὰ ἐξ αὐτῶν δὲν εἶχαμεν μάλιστα ἰδῆ.

Ἐκεῖ ἐθεωρήσαμεν καὶ μερικὰ ζῶα, ὅπου εἶχαν φέρῃ ἀπὸ τὸν Ρενιδουιῶν, τῶν ὁποίων τὰ ὄνυγία εἶνε ὡς τοῦ ἐλαφίου, τὰ κορμιά ὡς ἀγελῶδες, τὸ μαλλί τοὺς ὡς τοῦ προβάτου, καὶ ὁ λαμῶς τοὺς ὡς τοῦ ἀλόγου, καὶ δυνατός καὶ τὰ αὐτιά τοὺς καὶ αὐτὰ ὡς τοῦ ἀλόγου: τὸ κεφάλι τοὺς ὁμοῦς καὶ τὰ μάτια καὶ ἡ μύτη ὡς τοῦ ἐλαφίου: εἶδομεν καὶ τζζεράνια καὶ ἄσπρα σγῆνια.

Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἐπήγαμεν εἰς ἄλλα κτήρια, καὶ ἦσαν καὶ ἐκεῖ διάφορα χωριστάματα, καὶ εἶδομεν παπαγάλλους, ὅπου δὲν εἶδομεν ὁμοίους των, τῶν ὁποίων τὰ στόματα ἦσαν ὡς ἀνθρώπινα, ἡ ὄραϊς τοὺς μακρότερας ἀπὸ δύο πιθαμαῖς, ἡ θεωρία κινεῖται¹ ὡς τὸ ἀνθος τῆς ροδιῆς, καὶ τὸ μέγεθός τοὺς ἴσῃα μετὰ ὄρνιθας: καὶ εἰς τὸ στήθος ἔχουν ἐλατὶς κίτρινας: καὶ καθὼς μὰς εἶδαν ἀρχίσαν νὰ βοοῦν μετὰ γλώσσαν φράγκικην. Ἐπειτα εἶδον καὶ ἄλλα πολλά ἔρπετα, ὅπου δὲν τὰ ἠξέυραμεν καὶ ἀπορήσαμεν.

Καὶ μετὰ τὸ νὰ ἦτον βράδῳ, ἐγυρῶμεν εἰς τὸ Σεργίον, καὶ μετὰ τὸ φαγεῖ μὰς εἶπε νὰ καθήσωμεν εἰς τὰ παραθύρια, νὰ ἰδοῦμεν τὸν μπακτζέν καὶ τὸ χαβούζι.

Κα

τζέν, και έλαμπαν ως τόσον, όπου έφαινότο ως ήμέρα. Όμοίως και είς τό μεγάλο χα-
βούζι άραδιάσαν όλόγυρα κανδυλάς, και
εκείνη ή λάμπη κάμνυσα άντανάκλαση είς
τό χαβούζι, στοχαστήτε τί έφαινότο! Έ-
πειτα έράνη έξαρνά μία μεγάλη λάμπη,
είς την οποίαν έξεκαθαρίσθη ένα φεγγάρι,
και μετ' όλίγον έφανέρωθη έπάνω είς τό
φεγγάρι μία κορώνα και με τό να συνθη-
ζουν αύτοι να δείχνουν του κάθε Βασιλέως
την Μάρκαν! Έδείξαν και είς ήμάς τό ση-
μείον της Τουρκίας. Μετά ταύτα ρίπτοντες
διάφορα φισέκια, έως δύο ώρας έθεωρήσα-
μεν, και εύφράνημεν πολλά καλά.

Αναχώρησις και έπάνοδος είς Κων-
σταντινούπολιν.

Έπειτα τη έννάτη του Σεβλ έκινήσα-
μεν από τό Παρίσι, και έπήραμεν τον δρό-
μον τον κατά την πατριδα μας. Και θεω-
ρούντες πλέον Πόλεις και Κίστρα, ήλθομεν
είς Σίτε Κίστρον και έπειδή μάς έπρόσμε-
ναν δύο αύθεντικά Γαλούνεια από έξήντα
τοπίαν τό κάθε έν, έμβαίνοντες τη 10η του
Ζιλιαδέ είς αύτά ήζιώθην είς την 13ην του
Ζιλχιτζί να έμβωμεν είς τον λιμένα της κρα-
ταιάς Βασιλείας, ήτοι είς Κωνσταντινού-
πολιν.

ΤΕΛΟΣ

JULES CASE

Η ΠΑΛΗ

(Μυστικιστημάτων)

(Ενέχεια και τέλος.)

Ό Ρυβιέ εύρίσκειτο πράγματι είς κρίσι-
μον στιγμήν. Εσκέπτετο να ζητήση την
Ανδρεάδα είς γάμον. Αλλ' ούδέν απέχει
πλειότερον της ευδαιμονίας, ήν έχει τις σχε-
δόν έν τάς χείρας. Η τελευταία αύτη
στιγμή ίναι ακριβώς εκείνη, καθ' ήν κατά
προτίμησιν συμβαίνουσι αι καταστροφαι.
Πάσα στιγμή άπολεσθείσα έφαινότο ανεπα-
νόρθωτος είς τον τημηματάρχην και όμως
πάσαν πρωϊαν άνέβαλλε την έκτέλεση των
άπορασιθέτων κατά την προηγουμένην
αύτης νύκτα. Απαξ μετέθη είς τό δικα-
στήριον, ίνα συναντήση και έκφρασθή προς
τον Μορισε, αλλ' εύρων αυτόν, τψ έλάλη-
σε περί άλλου άντικειμένου. Άλλοτε πάλι
μετέθη είς την λεωφόρον των Βατινιόλ
μετά μισημέριαν καθ' ήν ώραν έγνωρίζεν,
ότι θα εύρισκε την μητέρα και θυγατέρα
μόνας, αλλ' έπέστρεψε χωρίς καν να εισέλθη
έν τη οικία.

Τα έμπόδια και αι δυσχέρειαι έπολλα-
πλασιάζοντο περί αυτόν και τον περιέκει-
ον έντος εύρείας ζώνης άνυπερβλήτων σκο-
πέλων. Πρώτον έμπόδιον ήτο γρατιά τις ύ-
πηρέτρια, ήτις έλάτρευε ζώσαν την Βαλερί-
αν και δεν έπαυε να την λατρεύη και τε-
θνεώσαν. Τι θα έλεγεν αύτη άκούουσα, ότι
έμελλε να νυμφηθή;... Όχ την άπέπεμ-
πεν... Άλλά πρίττον τουτό δεν θα προσ-
έβαλεν οικτρώς την σκιάν της Βαλερίας;
Δεύτερον έμπόδιον ήσαν αύτοι οι Μορισε, οι

Μάρκαν, = Έθνώσημον.

έπί τριακόνταετιάν όλην φίλοι του, άν υπήρ-
ξε παράνομος κατά την ήμέραν των γά-
μων των και των όποιων την θυγατέρα είδε
γεννωμένην. Πώς έπρεπε να λαλήση προς
αυτούς; Πώς να τό προτείνη προς τον Μο-
ρισε; Να άρχισή; «Γέρον μου, τί θα έλεγε
άν...» ή «Γνωρίζεις άν έπιθυμά την ευδαι-
μονίαν της θυγατρός σου...» ή ψυχρώς και
έπισήμως να τό εψη άνευ προαιμίου: «Α-
γαπή την θυγατέρα σου και με αγαπή...»
ή κάλλιον ν' αποταθή προς την κ. Μορισε
λέγων αύτη: «Φιλιάτη μου, είσθε γυνή, εί-
δετε τον κόσμον και γνωρίζετε»...

Ούδέν, ούδέν! και ψυχρός ύδρως περιέρ-
ρεε τό μέτωπόν του, διότι έφραντάζετο την
έκπληκτον ύψιν των φίλων του επί τψ άκού-
σματι.

— Η Ανδρεάς, θα άνέκραζεν ο Μορισε!
άλλ' ή θυγάτηρ μου ίναι σχεδόν και θυγά-
τηρ σου. Ζητείς διά σύζυγόν σου την παιδα,
ήν μέχρι της χθές περιέβαλλες διά πατρι-
κών θωπειών; Είσαι παράφρων, πτωχέ. Η
δέ κυρία Μορισε, συγκεινημένη και προ-
βλέπουσα τα άτοκα τοιούτου συνοικισίου
δεν θ' άπεκρίνοτο ποσώς έξ οικτου.

Ούτως βασανιζόμενος ο Ρυβιέ και άγω-
νιών έλάμβανε την κεφαλήν διά των χει-
ρων του και: «Την αγαπή» άνέκραζε, την
αγαπή και με αγαπή... Την θελω, με θελει
και δεν δύναται να μάς αποχωρίσωσιν
ούτω... Είνε μόλις δεκαεξάετις, αλλά τί ση-
μαίνει; Μοί μένουσιν εισέτι δέκα ή δεκα-
πέντε έτη άκιμής, ίνα τά άφιρώσω προς
αυτήν, και άνταλλάσω τό τρομερόν μέλλον
άντ' αυτών των εύτυχών δεκαπέντε έτών...

Διακινδυνεύω τά πάντα, ίναι αληθές, αλλά
άποδέχομαι τάς συνέπειας. Άλλως τε θα
την καταστύσω τοσοϋτον ευδαιμονα κατά
την διάρκειαν αυτών των έτών, ώστε βρα-
δυτέρον, όταν εύρίσκειται έν άπαντι τό σφι-
γει της άκιμής της, δεν θα βλέπη τάς λευ-
κάς μου τρίχας και δεν θα παρατηρή, ότι άλ-
λοι μέοι την ποθούσι, και ίγώ θα καθίστα-
μαι έτι εύτυχότερος έν τη φιλαυτία του
γηρατός μου, ως εκ της αγαθότητός της...
Ανδρεάς... μικρά μου Ανδρεάς, σε μι-
σοϋσι, άν δεν συγκατανεύσωσι να σε δώσωσιν
είς έμέ.

Αλλ' οι διαταγμοί του δεν έψυχρανον
την Ανδρεάδα; Τό βλέμα της πρό τις
τψ είχεν αποθή άκατάληπτον. Απέφευγε
να τον άπεινή, ίστατο ένώπιόν του με την
κεφαλήν κάτω νεύουσαν και έφαινότο με-
λαγχολική. Δεν ήσαν ταύτα σιωπηρά επί-
πληξίς διά την μικροψυχίαν και την άτολ-
μίαν του; Ήδη, ότι τψ προσέφερε δώρον
τι, όπερ ποτε δεν έλειπε, ή Ανδρεάς τψ
έτεινε ψυχρώς τό μέτωπον ως εί τψ έλεγε:
«Δεν μ' αγαπής λοιπόν; Δεν ήτο αληθές;
» Έγώ δεν σοι ζητώ δώρα: άλλο τί περι-
μένω παρά σου. Ίδε πόσον δύσθυμον με
κατέστησας διότι κατέστρεψας, σκληρέ, τό
όνειρόν μου. Και όμως σ' αγαπή εισέτι,
νάλλα θα παύσω μετ' ου πολυ και θα σε
μισήσω, διότι με κατέστησας δυστυχή.

Αλλ' ουχ ήττον δεν έτόλμα. Η άρνη-
σις θα συνετίγχετο την διά παντός άπομά-
κρυνσιν του εκ της οικίας του φίλου του,
ήτις είχε γείνη σχεδόν ιδιική του, και δεν θα

τψ έπετρεύετο πλέον να θλίψη την χείρα
του Μορισε, του συντρόφου της παιδικής
του και της νεανικής του ήλικίας και όλο-
κλήρου του βίου του. Δεν θα επανέβλεπε
πλέον την Ανδρεάδα: θα την έγανε διά-
παντός. Τούλάχιστον, τώρα, τη ώμίλει, ήγ-
γίξε την χείρά της, έθώπευε τό ύφασμα του
φορέματός της και την ζανθήν της κόμην.

Είχε παρέλθη περισσότερον του μινός:
από της λαμπράς ήμέρας, καθ' ήν μετέθη-
σαν είς Άγιον Γερμανόν. Αι διακοπή ηγ-
γίζον, και ο Ρυβιέ άνέβαλε και πάλιν μέ-
χρι της πρώτης Αυγούστου, αλλ' ήτο ή τε-
λευταία αναβολή, διότι είχε πλέον άποφα-
σίση και θα ώμίλει: ίσως και πρό της πα-
ρόδου της προθεσμίας ταύτης.

Ήμέραν τινά, ένψ εφράζετο έν τψ γρα-
φείψ του, έλαβε τάς γραμμάς ταύτας παρά
του Μορισε: «Έλθε σήμερον κάτι σπου-
δατόν συμβαίνει». Αναγνούς αυτάς έμεινεν
έμβρόντητος. Τι να συνέβαινε; Μήπως ή-
σθένη ή Ανδρεάς; Όχι, ή έπιστολή θα τό
έλεγε. Τότε τί; Μήπως θα άπεκάλυψε τά
πάντα προς τους γονείς της; και τον έκάλ-
λουν, ίνα τψ έίπωσι: «Απόυ σε αγαπή λάβε
την!» ή μήπως θα τψ έλεγον: «Η προς
την Ανδρεάδα διαγωγή σου ύπηρξε καθ'
όλα άπονενομένη ο γάμος ούτος είναι δυσ-
νόλογος και συνεπώς ούδέν άλλο έπραξας ή
να την θλίψης και να την μαράνης.»

Δεν ήδυνήθη να περιμένη μέχρι της έ-
σπέρας, αλλ' έλαβε τον πλόν του και κα-
τελθών έσπευμένως την κλίμακα έπήδησεν
έντός οχήματος και μετέθη είς την οικίαν
του Μορισε. Όταν παρουσιάσθη πρό αυτών
ήτο κατησχυμένος, άπνηδημένος και τρί-
μων καθ' όλον του τό σώμα. Έφαινότο τε-
ταραγμένος, ή δέ Ανδρεάς δεν ήτο μετ' αυ-
τών. Πού ήτο;

Ό Μορισε έσεισεν επανειλημμένως την
κεφαλήν, άμα είδε τον φίλον του, χωρίς να
προφέρη λέξιν ή δε σύζυγός του εκρότησε
τάς χείρας ανακράζουσα:

— Ποιος ήχ τό έπίστευε; Ούτε καν διήρ-
χετο εκ τψ νόου μου τοιοϋτον πράγμα...

Και διά γειρονομίας έξέφρασαν, ότι τό λο-
γικόν ήξατο να εκφαιρη εκ της κεφαλής
της, ως ο καπνός μετά έκρηξιν.

— Άλλά τί συμβαίνει, εψθύρυσεν ο Ρυβιέ
ημίθανός.

— Η Ανδρεάς ίναι έρωτευμένη... αγαπή
και θελει να υπανδρευη... είς τό δέκατον
έκτον έτος της ήλικίας της!... Αι; πώς σάς
φαίνεται;... Είνε καιρός της, θα μοι απο-
κριθήτε... Και όμως τουτό δεν καθιστά τό
ατύχημα ήττον άλγειόν δι' ύμάς... Τις θα
τό έφραντάζετο ποτε;... Είνε έρωτευμένη
ως άλλη τις Ίουλιέττα...

Οι όδοντες του Ρυβιέ συνεκρούοντο: είδε-
νηε δε να έξασκήση μεγάλην δύναμιν επ'
εαυτού ίνα μη πείση έκτετυκώς είς τά γό-
νατα, ένψ συγγρόως ήσθάνετο τους ήχους
ούρανίας μελωδίας έν τη καρδια του ψαλ-
λούσης: άπροσεγγίσει ή πλήρωσις των πό-
θων σου.

— Ναί, γέρον μου, προσέθηκεν ο Μο-
ρισε... Μοί την ζήτησαν είς γάμον την

πρωϊαν ταύτην και... τον θελει τον γάμον
τουτον. Τι λεις σύ;

Επί τψ άκούσματι ο Ρυβιέ παρ' όλίγον
έλιποθύμει. Ήνωίξε τό στόμα και έτραύλι-
σεν άκατάληπτους τινάς ήχους, είτα ύπο-
χωρών σιωπηλώς κατέπεσεν επί έδρας. Η
Χροιά του προσώπου του ήτο πρασίνη.

— Διάβολε! άνέκραξε κλαυθυμηρως ο Μο-
ρισε. Έγνωρίζον, ότι θα σοι έπροξένηε την
αυτήν, οίαν και είς ήμάς έντύπωσιν... Η
προσφιλή αύτη κόρη ίναι σχεδόν θυγάτηρ
σου... Και ίναι σκληρόν να την άκούης λέ-
γουσαν: «Τον αγαπή τον μνηστήρα μου...
Σεις δεν είσθε πλέον τίποτε δι' έμέ... Κα-
λήν νύκτα σας...»

Και ή φωνή του εξέλιπεν έν λυγμοίς.
Ό Ρυβιέ έκλαιεν επίσης. Η κ. Μορισε
διετήρη τό πλήρες αγανακτήσεως ύφος μη-
τρός μη προβλεψάσης, ότι ή θυγάτηρ της
ήρατο.

— Άλλά συγκατανεύσα; ήρώτησεν ο Ρυ-
βιέ, άμα ως συνήλθεν όλίγον. Είπας τό και;
— Ούδέν άπήνησα εισέτι... Άλλά θα
γείνη κατά πάσαν πιθανότητα... Ό νέος
είνε εύπαιδευτος, εύπειρος, φιλεργος και έχει
μέλλον.

— Τις ίναι λοιπόν και εγω δεν τον γνω-
ρίζω;

— Τον γνωρίζεις όσον και ήμείς... Φυ-
σικώ τψ λόγω ούδεις έξ ήμών ύπόπτει τι.
Είνε ο Σαρδέν, αυτός ο σπουδαστής, όστις
μάς επισκέπτεται την έσπέραν έκάστης πέμ-
πτής, μετ' ου ή δεοποιός συνητάτο είς
τον χρόνον και μετ' ου έχόρευεν.

— Άλλά δεν τον είδον έν τη οικία σας
από τριών μινών και ένόμιζον, ότι είχεν ά-
πέλθη.

— Χά... χά... οι πονηροί... Η-
γαπάντο από ένός περίπου έτους, ή δέ άπου-
σία του άπαρτίζει τό πονητικόν μέρος του έρω-
τός των. Όταν τον έγνωρίσεν ή Ανδρεάς, ήτο
μόλις δέκα πέντε έτών... Ηγάπήθησαν ως
τά παιδια αγαπώνται, δι' όλίγων λείξων και
πολλών φιλημάτων. Ίδου δε τώρα μάς την
άπαξει διά παντός!... Αυτό ίναι τό πάν...
Ούδεις βλέπεις τό έγνωρίζε, διότι οι ύποκρι-
ται προσφιλάσσοντο καλώς. Η τριμήνος ά-
ποουσία του προήλθε, διότι είχε εκπηθή, ίνα
μελετήση. Χθές έδωκεν εξετάσεις και ανη-
γορευθή διδάκτωρ, και σήμερα την πρωϊαν
ήλθεν, ίνα μοι ζητήση την θυγατέρα μου.
Δεν έχασε βλέπεις καιρόν... Άλλως τε τό
πράγμα ήτο συμπεφανημένον μεταξύ των.

Ό Ρυβιέ είχεν έμπαιχθή. Αλλ' ιδίως, ό,τι
τψ προξένηε φρικτήν, ήτο ή σκέψις, ότι θα
έγίνετο γελοιος, άν εζήτει αυτός την Αν-
δρεάδα, και αισθημά τι τον εκυριεύσεν ως
τό ρίγος, όπερ δοκιμάζει τις καθ' όλον του
τό σώμα, όταν μόλις διαφύγη σπουδατον κίν-
δυνον. Δεν την ήγάπα πλέον, την έμίσει ήδη,
την ύβριζεν ένδομύχως, επεθύμει να την ιδί
δυστυχή και νεκράν δι' όλους.

— Πρέπει να την ιδίς αύτην την πονη-
ράν, είπεν ο Μορισε, ίνα την επιπλήξης όλι-
γον και να την άσπασθής: διότι μετ' ου πολυ
ό σύζυγός της δεν θα σοι τό έπιτρέπη πλέον.

— Άνοιξας δε θύραν τινά εκραζεν:
— Ανδρεάς, έλα λοιπόν.
Αύτη παρουσιάσθη λάμπουσα έξ ευδαι-

μονίας, άνευ τύψεως, άνευ αισχύνης και μει-
διώσα. Άν τη έλεγον, ότι είχε καταστήση
τινά δυστυχή θα έξεπλήσσετο μεγάλως,
ήτο τόσον ευτυχής αύτή ή ιδία, ώστε θα ή-
πόρει πώς οι άλλοι ήδύναντο να πάσχωσι.
Προσέφερε τό μέτωπόν της ως πάντοτε
προς τον Ρυβιέ, ίνα τό άσπασθή αλλ' έν τψ
βλέμματι της ύπήρχε ποιά της έκφρασις εύ-
γνωμοσύνης προς αυτόν, ήτις τον συνεκί-
νησε βαθείως. Εσώμαινεν: «Ό πόσον με κα-
τεστήσατε εύτυχή εύρίσκων με ώραιαν και
αγαπών με: ποτε δεν θα λησμονήσω, ότι ύ-
πήρξατε καλός προς έμέ, ότι ήσβήθητε ότι
είχον ανάγκην όλίγου έρωτος επ' όσον χρό-
νον έκείνος ήτο μακράν, και τον περιέμενα.
... Άλλως τε δεν ήτο δυνατόν ν' άπατη-
θήτε, διότι έγνωρίζατε βεβαίως, ότι ήτο ά-
δύνατον να σας αγαπήσω. Αλλ' άν, ως εκ
του φιλαρέσκου τρόπου μου, τό έννομάσατε,
σας ζητώ συγγνώμην, διότι είμαι τοσοϋτον
εύτυχής, εύτυχής, εύτυχής.

Ό Ρυβιέ ένόει. Η Ανδρεάς είχε κατέλ-
θη είς την μετ' αυτού έρωτικήν πάλην, ίνα
άσκηθη και ίνα βεβαιωθή, ότι ούδέν άπέλεισεν
εκ των θελγητρών της μέχρις ότου έκείνος
ήθελεν έπιστρέψη. Όταν ετραχώθησε τό
χαίρε του Σουμπερτ, τό ετραχώδησε δι' έκεί-
νον, προς έκείνον είχε μεδιάνση, είχαν άκού-
ση την έρωτικήν έξομολόγησιν έκείνου κατά
την ήμέραν της είς Αγ. Γερμανόν εκδρομής
και συνεκινήθη. Τό φίλημα, όπερ είχε προσ-
φέρει είτα δέ άποσύρη, έξεπέπετο διά του
κενού προς έκείνον. Ό έρωσ του Ρυβιέ τη
έχρησάμεν ίνα τη καταδείξη πόσον περισ-
σότερον θα ήγαπάτο παρ' έκείνου, όταν επα-
νήρχετο προς αυτήν. Ούτω δε θα την ευρι-
σκον έπιστρέφων, χάρις είς την μικράν ταύ-
την έρωτικήν πάλην, έξησκημένην, ώραιότε-
ραν, νεωτέραν, και χαριεστότερην. Πρό δε-
καπενθήμερίας ή καθέσθις της είχαν άλλάξη
και είχε καταστή μελαγχολική και ανήθη-
χος, διότι ή ήμέρα των εξετάσεων έπλη-
σίαζε και άν ο Σαρδέν άπετύγχανεν είς αυ-
τάς θα ήναγκάζετο ίσως να περιμένη έν
έτος άκόμη. Τό δε έπιτυμητικόν βλέμα της
διηυθίνοντο προς τον Ρυβιέ διότι ούτος άντε
προσώπευε προς στιγμήν έκείνον.

Ό Τμηματάρχης, έρωτρός έξ αισχύνης,
έκράτει τάς δύο της χείρας έντός των ιδι-
κών του και την έθώπευε διά βλέματος
φιλοστοργου και άνεξιλικάκου. Διατί να την
μισήση; Δεν ήσαν πάντα ταύτα φυσικώ-
τατα; Τις δεν έπραξε ποτε επί ζωής του,
ό,τι ή νέα κόρη ήδη; Τις δεν έδιειξεν ένδια-
φέρον προς πρόσωπα, άτινα δεν ήγάπα αλη-
θώς, με κίνδυνον να τοίς έμπεύση δυστυχή
έρωτα; Τις δεν ύπήρξεν ένοχος και πται-
στής; Κατά την ήλικίαν της Ανδρεάδος
τά παιδια αισθάνονται τον έρωτα έπιπο-
λαιώς. Είνε απλή τέρψις δι' αυτά διότι δεν
γνωρίζουσιν, ότι πληγόνει και φονεύει ένίοτε
ή τέρψις των αυτη. Η διαγωγή της Αν-
δρεάδος ήτο κακή άλλ' ουχί χείρων του παι-
δός, όστις άποσπάζε τα πτερά πτηνού ίνα δια-
σκεδάση χωρίς να σκέπτηται ούτε να γνω-
ρίζη τό άλγος, όπερ τψ προξένηε. Έπαιζε
με τον έρωτα, όπως θα έπαιζε με την πλαγ-

γόνα της. Η πλαγγών δεν υποφέρει λοιπόν
πώς να φαντασθή, ότι άνήρ, άν δεν ήγάπα,
άν μετ' ου πολυ έμελλε να λησμονήση, ήδύ-
νατο να υποφέρει πλειότερον της πλαγγό-
νος; Άλλως τε δεν έβλεπεν, ότι ήτο κωμώ-
δια; Άν είχαν ύπολάβη την κωμωδίαν ως
τραγωδίαν, τό πτάσμα ήτο ιδικόν του.

Ήδη δεν έμενε πλέον είς τον Ρυβιέ εί-
μη μόνον να σώση την φιλαυτίαν του: προς
τουτό δε έκρουσε την όπισθοχώρησιν, ίστάμε-
νος εύθυτηής και άγέρωχος, αλλ' αισθανό-
μενος έν τψ βάθει της καρδιας του τον νογ-
μόν της πληγής, ήτις δεν έπουλούται πλέον,
είπεν:

— Υπανδρεύεσαι λοιπόν, μικρούλα μου;
Υπήρξα ο παράνομος του πατρός σου,
θα γείνω και ο ιδικός σου... Έχω άποταμι-
εύση μικρόν τί ποσόν εκ τών οικονομιών μου,
θα τό διαθέσω μέχρις όβολού προς άγοράν
των άδαμάντων σου. Γνωρίζω, ότι σοι άρέ-
σκουσιν οι άδαμάντες... Άλλως τε ίναι
πράγματα, άτινα δεν χάνονται, δεν γηράσκου-
σι και δύναται τις να τους διατηρήση μέχρι
θανάτου... Όταν γηράσκησ ήμε ενθυμέσι
θεωρούσα ή δίδουσα αυτούς προς την μελλό-
νυμφον θυγατέρα σου. Δεν έχει ούτω;

Η Ανδρεάς με δάκρυα είς τους όφθαλ-
μούς εύχθη είς τάς άγκάλας του, τον περι-
πτύχη, τον έθλίψε και τον ήσάσθη παρα-
φρόως, όπως ήσάζετο τον πατέρα της.

Εζήτησαν κατά την ήμέραν έκείνην να
κρατήσωσι τον Ρυβιέ είς τό γεύμα, ιδίως δε
η Ανδρεάς, ήτις αναρτηθείσα από του τρα-
χήλου του επέμεινε να τον κρατήση, αλλ' ου-
τος ήρήθη: όταν δε ήβηθησεν να τον πείσω-
σιν, άπεκρίθη ξερός, ότι ώρειλε ν' απέλθη.

— Νομίζω, άνέκραζεν ο Μορισε μετά
την αναχώρησιν του φίλου του, ότι ίναι πε-
ρισσότερον τεθλιμμένος η ήμείς αυτοί....
Αγαπή την θυγατέρα μας ο πτωχός μας
φίλος όσον και εγω....

Η κ. Μορισε δεν άπήνησεν: είχε μαν-
τεύση τον έρωτα του Ρυβιέ κατενόει πόσον
ύπέφερε και από της στιγμής ταύτης ήρξα-
το να μισή τον γαμβρόν της.

Ό Ρυβιέ διήλθε τάς οδούς χωρίς να βλέ-
πη και κινδυνεύων να καταπατηθή υπό των
διερχομένων άμαξών. Τά τεσσαράκοντα πέν-
τε έτη του έβάρουν ήδη επί των ώμων του
ως μόλυθος, και τον ήναγκάζον να κύπη
υπό τό βάρος των. Είχε γηράση έν μη στιγ-
μή και έσκέπτετο να ζητήση την σύνταξιν
του και να άποσυρθη είς μεμακρυσμένην τινά
μοναξίαν, ενθα να διέλθη τά ύπολειπούμενα
αυτώ έτη, κατανύόμενος είς την κηπουρικήν
και διάχνων βουκολικόν βίον. Ήσπθύμει ένι
λόγω ν' άποκτηνωθή. Ό δυστυχής άσυνεί-
δήτως και βραδείως έβλάδιζε προς την υστά-
την κατοικίαν έκείνης, ως άνθρωπος επιστρέ-
φων είς την φυλακήν εκ της οποίας ένόμισεν
εαυτόν, προς στιγμήν, διά παντός έξελθόντα.
Ό περιμένων αυτόν δεσμοφύλαξ ή νυ-
κτός. Όχ τον συνεχάρη;... ήτο φεύ ένοχος!
... και τό μνημα απαιτεί περισσότεραν πίστιν
ή η ζωή! Ό λησμονών τό παρελθόν, παρα-
σκευάζει θλίψεσις είς εαυτόν. Ό Ρυβιέ ί-
στάμενος πρό του μνημάτος έκείνης, τα-

χέως κατενόησεν, ότι ο νεός του έρως ήτο μηδέν απέναντι του παλαιού. Ήτο απλή σκιά και φρεναπάτη, ήν «ή άνάγνησις» θά κατενείκα και ή εξειδίωκεν εκ τής καρδιάς του. Ήδυνήθη δε εν εκτιμησή των έρωτα, όν είχε προς την Βαλεριάν και να κατιδη, πόσον αυτή εύρίσκειτο εντός του, εν τή σαρκί του, εντός των όστέων του και εν τή διανοία του. Αύτός ήτο το μνήμα, εν φ άνεπαύετο και ήδύνατο αποσύρων το σώαν να τήν βλέπη, όπως ήθελε και να άνανμνήσκηται τας ήδείας παραφοράς του παρελθόντος.

Αναμφιβόλως ο βίος του παρήλθεν άνευ άλλου κατορθώματος, πλην τής εκπληρώσεως του εύκολωτέρου των καθόντων. Δέν είχε καταστή διάσπας, δέν είχε άγωνισθή. Ήτο εις άπλους άσπός, έντιμος και ειρήνικός. Αλλά τί έπαιτιεν ή Βαλερία, άν ήτο άκνηρός και μαλθακός; Έάν ήτο ένεργητικώτερος, μάλλον ισχυρός τήν θέληση και τήν ένταση των νεύρων, δέν θά κατέκτα και αύτός τήν τύχην και τήν δόξαν; Έίχε χαυνωθή εις τους πόδας τής έρωμένης του, άλλ' όχι χάριν μόνον αυτής. Δέν ήδύνατο να πράξή τι πλείοτερον, και δέν τό έπραξεν. Αί κατ' αυτής αίτίαισι του ήσαν άδικαι, μάταιαι και έπίτρωσον άδικαις τήν νεκράν καρδίαν της, τήν καρδίαν τής φιλάττης του Βαλερίας, ήν δέν θά έπανέβλεπε πλέον, ήτις δέν θά τή έτραγώδει πλέον το χαίρει του Σουμπερ, ήτις δέν θά διασκεδάζε πλέον τήν μεταγωγίαν του δια του άγγελικού μειδιάματος της και δια των ώραίων, ως τόν άμβλούτον, οφθαλμών της. Τί είχαν γείνη λοιπόν οι ώραίοι εκείνοι οφθαλμοί, εν οίς πολλάκις ήζητησε και άνεύρε το ένδαμά του; Δύο μέλαινα όπαί, κενά, έντός κράνιού, άνευ σαρκών, άνευ κόμης, άνευ ούδενο! και όμως θά έφίλει τας κενάς ταύτας και έμπνεύσας φρίκην όπως!

Η Βαλερία δέν ήτο νεκρά, εξηκολούθει να ζή, τόν περιεμένεν εκεί, ότι ήδη έπιστρέφει κατασχυμένος και μετανοών προς αυτήν. Δέν θά έμάνθανεν ούδέν θά ήγνούε δια παντός, ότι άπέβλεψε προς άλλην, προς τήν ιδίαν κορασίδα, ήν εκείνη εκάθησε τοςάκις επί των γονάτων της και τήν ιδώπευσε μητρικώς. Και ούτως ο Ρυβιέ άπέβη και πάλιν ο ές αί πιστός σύζυγος τής άγέρου νεκράς!

«Ναι, άλλ' όμως ή Άνδριάς με ήγάπησεν τώντι, άν...»
»Ω! τής χαμερπείας τής ανθρώπινης καρδιάς, τής αδυνατούσης να άντιμετωπίση τά γεγονότα και να ύψωθή ύπέρ τήν πθοράν και τήν ύλικήν αθλιότητα τήν νειστερομένην του ιδεώδους και άπωθυούσαν καυτό, ίνα μολυνθή εις τας άγώνους απολαύσεις τής σαρκός και τής ματαιοδοξίας».

Έπανελθών οικιαδε ήσπάσθη τά προσκεφάλαια, έφ' ών είχαν αναπαυθή ή κεφαλή της. ήσπάσθη το μέρος τής έστίας, έφ' ού συνείθιζε να έρείδη τόν βραχιονά της ήσπάσθη τά ύπ' αυτής πεποικιλμένα μικρά ρινόμακτρα, άτινα διατήρει ούτος ως άγια λείφανα ήσπάσθη τόν πλόκαμον γής κόμης, όν απέκοψεν εκ τής κεφαλής της ότε ήτο νεκρά, με τους όφθαλμούς κεκλεισμένους και τό

στόμα υποκειδιών, και ή ψυχή του έδειθή προς αυτήν.

Η ύπνέτρια ήλθεν, όπως τόν καλέση εις τό γεύμα.

Έν τή μέση τής τραπέζης ίστατο μεγάλη άνθοδέση εκ παιωνιών τοσούτον παρρημακτικών, ώστε ή εκ των διερχομένων όχημάτων δόνσεις ήρκεσαν, όπως καταρρίψη τά πέταλά των. Η παιωνία ήτο τό προσφιλές άνθος τής Βαλερίας, ή όσμή της τήν έμέθυε, και ή ποικιλία των χρωμάτων της τήν κατέβλεπε.

Η Άμαλία (ούτως έκκαλειτό ή γραία ύπνέτρια) έχουσα τας χείρας έντός των θυλακίων τής ποδιάς της, τόν παρατήρει, ένφ ούτος διατέλει εν έκστάσει θεωρών τήν κενήν θέσιν εκείνης, παρά τήν τράπεζαν του φαγητού και τας επί τής τραπέζης παιωνίας' επί τέλους άφοϋ έειδε τό αποτέλεσμα, όπερ ή θεά των άνθρώπων τούτων προύξενσε προς τόν κύριόν της, ένόμισε καλόν να τή εξήγηση πως εύρέθησαν εκεί.

— Έπήγα εις τό νεκροταφείον σήμερα, ειπε, και έρρανα τό μνήμα τής κυρίας με τά άγαπημένα της λουλούδια. Θά εινε χαρούμενη άπόψε ή καύμένη... Έκαλα τό μνήμα της σαν πρωτομαγιά... Αυτά που εινε έδω τά έμάχζεσα από εκεί, γιατί και ή ευγενεια σας έπρεπε να λάβετε τό μεριδιόν σας. Και έτσι άπόψε θά δειπήσετε σαν να είνε με τήν κυρία...

— Σ' εύχαριστώ, καλή μου Άμαλία.

— Τήν άγαπούσατε και σας άγαπούσε τόσο πολύ! Ποτέ γυναίκα δέν άγάπησεν άνθρωπον, σαν πού σας άγαπούσεν ή κυρία.

Ο Ρυβιέ έφερε ζωηρώς τας χείρας επί του προσώπου του. Έλυζε και δια του χαιμάριου των δακρύων του και δια των λυγμών του κατώρθωσε να συγκρατήσει κραυγήν άργής, επί τή αναμνήσει, ότι έντός έξι μηνών, τό πολύ έτους, τό νεκρόν παρθενικόν σώμα τής Άνδριάδος θά άνήκεν εις άλλον και θά έβεβηλούτο ύπ' άπασών των παραφορών και των όρμών άμοιβαίου αισθήματος έρωτος.

(Μισαρ. Α. Αμπατή)

ΤΒΑΟΞ

Χάριν διασκεδαστικής μάλλον εκδρομής επικεφεθέντες τήν Άνδραβίδα, κύριοί τινες τής παρ' ήμιν έκλεκτής κοινότητας, έπωφελήθησαν τής ευκαιρίας να ζητήσωσι τους τάφους των ήγεμόνων της ποτε περιφανούς εν Ηελοποννήσφ πόλεως, οδηγούμενοι ύπό του χρονικού του Μωρέως, όπερ όρίζει αυτούς εν τή Μονή του Άγ. Ιακώβου.

Ο άποτέλεσμα μέρας τής εκδρομής ταύτης κ. Α. Μουφερράτος και δια των επίζητών γνώσεων του μεσαιωνολογικών και μη, συντέλεσας εις τήν επιτυχίαν ύπό πάσαν έποχήν, άφηγήθη ήμιν τας δυσχερείας, άς άπηνησαν προς τούτο, αντί Μονής εύρόντες άγρους καλλιεργημένους και αντί έρειπίων γήν ήραλήν. Έπίμεναν όμως και δι' εύτυχών άνασκαφών, άνευρον εν άρχή μεν τό ιερόν του ναού, μετά ταύτα δε πορρωτέρω και πλάκα, ύπ' ήν άπεκαλύφθησαν δύο σκελετοί, ίσομεγεθεις και παραπλεύρωσ τεθαμμένοι. Ήδη, άν παρ' αύτούς άνεκαλύπτετο και τρίτος σκελετός — δομώμενος, ότι έντός του ναού μόνον έπίσημα πό-

σωπα ύπό κοσμικήν έποχήν, ήτο δυνατόν να εινε τεθαμμένοι, δέν άνήκον δε εις ιερείς οι σκελετοί, ως άπεδείκνυον πλείεσται φοιλάδες εκ μετάλλου έσθαρμένου άποτελούσαι θύραρας, ίσως εις στολής ίπποτικας — άν άνεκαλύπτετο και τρίτος σκελετός εν γραμμή, θά ήτο τούτου ίσως άπόδειξις, ότι δέν θά ήσαν οι τρεῖς άσχετοί προς τους ύπό του χρονικού άναφερομένους, ως εν γραμμή ταφέντας ήγεμόνας. Και πραγματικώς εύρέθη ο τρίτος, του αυτού έπίσης ύψηλού άναστήματος, και ως εκ περισσοϋ άνωθεν τής κεφαλής έχον έσθαρμένην αίχμην (κράνους ίσως) και περι τά ώτα τεμάχια μετάλλου, συγκρατούντα ίσως ποτέ επί τής κεφαλής τόν κήρυον.

Έσχομεν τήν τιμήν να ψάσωμεν τόν πύγωνα του ένος των σκελετών τούτων, κομισθέντα ένταυθα ύπό του κ. Μουφερράτου. Έκ τής αραιότητος των οδόντων, ύποδεικνύεται ως ο του Γουλιέλμου, εύχόμεθα δε να άποδειχθή τούτο προς τιμήν των άνακαλύψαντων, ότι εινε άξιοι εθνικής εύγνωμοσύνης, διότι ειργάσθησαν ίνα διαφανίσωσιν έποχήν σκοτεινήν μεν, δια τήν περι τά τοιαύτα ήμέτεραν άμελειαν, αλλά λίαν ένδιαφέρουσαν ιστορικώς και ήμέζ και τήν έπιστήμην εν γενέει.

Η ΑΝΔΡΑΒΙΔΑ*

(Ιστορική σημείωσις)

Άνηγγέθη τηλεγραφικώς πρό τινων ήμερών εκ Λεγαίνων, ότι ο κ. Λέλης, γραμματέας τής Α. Μ. άνείρε και άνέσκαψε τους εν Άνδραβίδα τάφους των Φράγκων ήγεμόνων τής Πελοποννήσου, κειμένους εν τή Μονή του Άγίου Ιακώβου. Έπί τή ευκαιρία ταύτη σημειώμεν τας έξής πληροφορίες περι τε τής Άνδραβίδας και τής φραγκικής κατοχής αυτής.

Η κοινότης αυτή τής Ήλίας, εινε ή μεγαλειτέρα εκ των λοιπών χωριών του δήμου Μυρτωντίων, εις όν ύπάγεται. Κειμένη δε επί όρμηής και εύφέρου πεδιάδος, περιβάλλεται ύπό πλουσίας φυτείας σταφιδωπέλων, έλαιών, σικαμινεών και άλλων όπωροφόρων δένδρων.

Ως δε πάσα σχεδόν ή Ήλεια, ούτω και ή Άνδραβίδα καταμαστίζεται πρό πάντων κατά τήν νύκτα ύπό άνεξαντήλου σμήνους αϊμοβόρων έμπίδων και κωνάπων, τρεφομένων εκ των περί έλών και λιμναζόντων ύδάτων του Πηνειού και των πολλών ρευμάτων και χαιμάριών, ότινες διαρρέουσι τήν χώραν.

Από των Λεγαίνων, έδρας του δήμου Μυρτωντίων, απέχει μίαν ώραν προς τό νοτιοανατολικόν άπό τής παραλίας τής Κυλλήνης και του Χλεμούτσι ώραν 1 και 15' και άπό του Πύργου 7 περίπου ώρας' αλλά άπό τής αποπερατώσεως τής σιδηροδρομικής γραμμής Πατρών — Πύργου, διερχομένης παρά τά Λεγαίνα και τήν Άνδραβίδα, αί άποστάσεις κατά πολύ έσυνομείθησαν. Οι κάτοικοι αυτής άνερχόμενοι κατά τήν τελευταίαν άπογραφήν εις 1761 άσχολούνται εις τήν γεωργίαν' πρό δεκαετίας ο πληθυσμός αυτής άνήρχετο εις 1357, ήτοι έντός δεκαετίας ήξησησε κατά 404 ψυχάς. Έπί τουρ-

* Άνδραβίδα ή Άνδραβία.

κοκρατίας κατοικήτο ύπό 60 μωαμεθανικών οικογενειών και ισραήλων χριστιανικών. Αλλά εις έποχην πολύ προγενετέραν, ήτοι ότε διατέλει ύπό τους Βυζαντινούς και κατόπιν ύπό τους Φράγκους, ήτο μεγάλη και σημαντική πόλις, και ως λέγει τό χρονικόν του Μωρέως.

Εν ή Άνδραβίδα ή χώρα ή λαμπρότερη εις τόν κάμπον του Μωρέως.

Κατά τόν ΙΠ' αιώνα, ότε οι ύπό τόν Σαμπνεού Γουλιέλμον Δέ Σαμπλίτ φράγκοι, εκ Κωνσταντινουπόλεως κατερχόμενοι κατέσχον τας Πάτρας, άπεφάσαν να καταλάβωσι και τήν Άνδραβίδα εν τήν πλουσιωτάτην και ωραιότατην πόλιν τής Πελοποννήσου. Η πόλις κειμένη εν πεδιάδι άναπλατημένη, ήτο άνοικτη και άπροστέτευτος πανταχόθεν, μη προσταζόμενη μήτε ύπό τειχών μήτε ύπό πυργών. Δια τούτου, ότε ή έμπροσθοφυλακή των Φράγκων έφάνη εις τά περί τής Άνδραβίδας, οι κάτοικοι αύτης μικροί τε και μεγάλοι κρατούντες σταυρούς και εικόνας άγιών, εξήλθον εις ύποδοχήν των Φράγκων, εις ους υπέβαλον τήν ύποταγήν των.

Και άφοϋ έπλητίσασιν εκεί εις τήν Άνδραβίδα και έμάθωσιν οι Άνδραβιτάς, ότι έρχονται οι Φράγκοι, Έξέβησαν με τους σταυρούς, όμοίως με τας εικόνας, οι άρχοντες και τό κοινόν τής χώρας Άνδραβιτάς και ήλθαν και έπροσκύθησαν έκείνον τόν Καρπανέσην (Chanpenois)

Έγκαταστάθεντες οι Φράγκοι εις Άνδραβίδα περιπειήθησαν τους κατοίκους αύτης, όποσχεθέντες άσφάλειαν ζωής, περιουσίας και τιμής, και έστόλισαν αύτήν, έδραν τής ήγεμονίας αύτών. Εις ταύτην ο Βιλλαρ δούνιος Τζεφρες (Geoffroy) προσέειλε τους άντιπροσώπους των άλλων πόλεων τής Πελοποννήσου και εκ ταύτης όρμώμενοι οι Φράγκοι κατείχον και τας λοιπάς πόλεις τής Πελοποννήσου. Η Άνδραβίδα και ή λοιπή Ήλεια επί δύο αιώνας ύπό τήν φραγκικήν κυριαρχίαν μεγάλας προώδεσαν κατά τήν γεωργίαν, βιομηχανίαν και τό εμπόριον. Προήχθη δε ή πόλις και εις επισκοπήν λατινικήν, ής επισκοποι γνωστοί εινε Θωμάς Ρένδας (1291), Γωάννης Τολόν Καταλώνος (1342) και Αύγουστίνος Πιουβίνας (1366). Οι Φράγκοι έπεμελήθησαν και τής εξωραϊσεως τής Άνδραβίδας δια τής άνεγέρσεως διαφόρων δημοσίων οικοδομών.

Έκ τούτων άναφέρεται ο ναός τής Αγίας Σοφίας, εις όν συνήρχετο ή ύψηλή φρουδαλική άρχή. Τόν ναόν τούτον πολλάκις άπειράθησαν οι Τούρκοι να μετατρέψωσιν εις τέμενος μωαμεθανικόν, άλλ' ως διηγούντο οι έγγώριοι, πάντοτε κατέρρεεν ο επ' αυτού έγειρόμενος μνηαίρις. Εις τήν μονήν και τήν εκκλησίαν του Άγίου Ιακώβου, κτισθείσαν ύπό του Γουλιέλμου Βιλλεαρδουίνου και δωρηθείσαν εις τό τάγμα των Ναιτών έκείνου οι τάφοι των ήγεμόνων Geoffroy A', Geoffroy B', και Guillaume. Πρός τούτους μνημονεύεται και τό μοναστήριον και ο ναός του Άγίου Στεφάνου, άνήκοντα εις τό τάγμα των Καρμηλιτών και ο παρά τήν Αγίαν Σοφίαν μητροπολιτικός ναός των Λατινών επισκόπων.

Έπίκειον τής Άνδραβίδας άναφέρεται ο λιμήν Άγιος Ζαχαρίας, όστις νύν εινε κατασκευασμένος.

Έπρεν όλον τόν λαόν όπου ειχεν εκεί μετ' αυτού τους άρχοντας και βουργισίους όλους τής Άνδραβίδας, και εκείνοι όρθ έδίδθησαν τόν Άγιον Ζαχαρίαν. Εκεί όπου εινε σήμερα ή χώρα τής Γλαρνεζας.

Β. Κ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΓΧΩΡΙΑ

Ο βασιλεύς μετά του βασιλόπαϊδος Νικολάου και τής Μ. δουκίσσης Άλεζάνδρας, άφικνούνται ένταυθα δια Βενετίας αύριον. — Ο άρχηγός τής αντιπολιτεΰσεως κ. Θ. Δηλιγιάννης, άναχωρεί μεθ' αύριον μεταβείων εις Πάτρας και Μεσολόγγιον. — Η Ίουκή Τράπεζα πρσήμερις δραχ. 2,000, ο δήμος Παγασών 1,000 και ο δήμος Φερών 100 ύπέρ των παθόντων Θεσσαλονικέων. — Άνεχώρησαν προχθές ο δούξ του Λαίχτεμπεργ μετά τής συζύγου του και ο μεγας δούξ Άλέξιος Μιχαήλοβιτς. — Άνεχώρησεν έπίσης εις Πετρούπολιν, ο ένταυθα πρεσβυτής τής Ρωσίας κ. Ονού, όπως άκολουθήσει τόν Τσάρβιτς εις τό άνα τήν Άνατολήν ταξειδίον του. — Τα μαθήματα του Έθνικου Πανεπιστημίου άρχονται οριστικώς μεθ' αύριον, πρώτην Οκτωβρίου ήρξαντο δε ήδη τινές των κκ. καθηγητών. — Η δεσποινίς Γωάνα Στεφανόπουλι υπέβαλεν εις τήν σύγκλητον του Έθνικου Πανεπιστημίου αίτησιν, όπως έγγραφη εις τήν φιλοσοφικήν σχολήν. Η αίτησις έγνετο άποδεχτή, αλλά παρεπέμθη προς έγκρισιν εις τό ύπουργείον τής παιδείας. — Επανήλθεν εκ Πατρών ο ύπουργός τής παιδείας κ. Θάνας Κανακάρης. — Απεβίωσε πρεσβύτες ιστορική, ή Φωτεινή σύζυγος του Γενναίου Κολοκοτρώην και άδελφή του Κίτσου Τζαβέλλα.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

Η εν Θεσσαλονική Έλληνική κοινότης, δια ψηφίσματος εξέφρασε τήν ευγνωμοσύνην αύτης προς τόν κ. Άνδρέαν Συγγρόν, αναγράφουσα αύτον μέγαν εύεργέτην τής ορθοδόξου κοινότητος. — Ο πρώην Κωνσταντινουπόλεως Γωακίμ, όστις μονάζει εν Άγίφ, Ορει, έζητησε τήν άδειαν να επανακάμψη εις Κωνσταντινούπολιν. — Η Σερβική κυβέρνησις άπεφάσισε τήν άναύστασιν τής εν Άθήναις πρεσβείας. — Υπουργός των στρατιωτικών τής Γερμανίας διορίσθη ο ταγματάρχος Κάλενδορν Σταςάου, άντι του στρατηγού Βαρδύ δε Βερνούλ. — Λέγεται, ότι ή εις Άνατολήν άναχώρησις του Τσάρβιτς, άνεβλήθη επί δεκαπενθήμερον, ένεκα άσθενείας του μεγάλου δουκός Νικολάου, θείου του Τσάρου. — Η κατάστασις του βασιλέως τής Ολλανδίας έδεινάθη και πάλιν. — Ο ύπό τόν ναύαρχον Χόνσικς Άγγλικός στόλος εκ δέκα πλοίων, κατέπλευσεν εις Κρήτην. — Ο Ήγεμόν τής Βουλγαρίας προσήγγειλον ύπέρ των παθόντων εν Θεσσαλονική 20,000 φρ., ή δε μήτηρ του πριγκίπισσα Κλημεντίνη 5,000.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Εις τας εν Μυκήνας άνασκαφάς άνευρέθησαν έντός τής Άκροπόλεως εν σωρῶ επτά ξίφη, τέσσαρες πέλικεις, επτά μάχαιραι, εν ξυρσίον, δι-

σχος κατόπτρου, έχων δύο θέας δια τήν προσάμογήν τής ξυλίνης λαβής, έλιξ χρυσή εν σχήματι δακτυλίου και άλλα τινά μικρά άντικείμενα, εν όλφ περι τό έξήκοντα κομμάτια. Έκ τούτων τά ξίφη εινε κατά τι διάφορα των εν τοίς προϊστορικοίς μυκηναίοις τάφοις εύρεθέντων, όμοια δε προς χαλκή και σιδηρά, άλλ' όλίγον ύστερώτερα των μυκηναίων εύρεθέντα εν τάφοις τής Άττικής και Λακωνίας. Τα εύρήματα ταύτα θά κομισθώσιν ένταυθα εις τό Άρχαιολογικόν μουσειόν.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ο πρύτανις του Έθν. Πανεπιστημίου κ. Μεστρίωτης εξέφρασε τήν έπιθυμίαν, όπως δαπάναις του Πανεπιστημίου άνεγερθή έθνικόν θέατρον προς παράστασιν αρχαίων δραμάτων (!). — Άνεκαλύφθη εν Λονδίνο παρά τινι πλαιοπόλην, τό αύτόγραφον ήμερολόγιον του διασήμου έξερευνητού Κούκ, του άνακαλύψαντος τήν Ν. Ζηλανδίαν, τόν φερόμενον πορθών και άλλας χώρας. — Υπό τόν τίτλον: Άρχαιολογικά έκδρομαί εν Έλλάδι, ο πρώην έταίρος τής ένταυθα γαλλικής Σχολής κ. Drehl έδημοσίωσεν έπιτομήν των γενομένων εν Έλλάδι αρχαιολογικών άνακαλύψεων κατά τόν ένεστῶτα αιώνα. Το σύγγραμμα τούτο εύληπτον τοίς πάσι, παρουσιάζει τας διαφόρους εποχάς τής τέχνης εν Έλλάδι και πολλα δε διδάσκει περι του ιδιωτικού βίου των αρχαίων ελληνικών λαών. — Απεβίωσεν ο γνωστός μυθιστοριογράφος και συγγραφές Άλφόνσος Κάφρ.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Η έπιτροπή των Όλυμπιων άπεφάσισεν, όπως καταστήσει έκθεσιν διαρκή μίαν των αίθουσών του Ζακπέιου, εις ήν οι ήμέτεροι καλλιτέχνηι να εκθέτωσι τά έργα των με ώρισμένας τιμάς προς πώλησιν. — Έξέδθη εν Παρισίαις ύπό των κκ. Wyzewa και Perreau καλλιτεχνικόν σύγγραμμα, ύπό τόν τίτλον Οι μεγάλοι ζωγράφοι, εν φ εύσυνόπτως περιγράφονται τά μεγάλα έργα τής ιστορίας τής καλλιτεχνίας και διάφοροι έποχαι αύτης. — Εν Côte-Saint-Andre τής Γαλλίας έτελεσθησαν τά έγκαίνια του άνδριάντος του μεγάλου μουσικού Βεργιόζ, όν εκκαλλιτέχνησεν ο γλύπτης Λενοάρ.

Αριθ. Πρωτ. 124

Η ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ποιείται γνωστόν εις τους φοιτητάς, ότι έλήφθη πρόνοια όπως πάντες οι κ. καθηγηταί άρξωνται των παραδόσεων αύτών μέχρι τής πρώτης Οκτωβρίου.

Δια τούτο προσκαλούνται οι φοιτηταί, ίνα προτέλλωσι και έγγραφώσιν έγκαιρώς' διότι ή πανεπιστημιακή υπηρεσία θέλει καταστή άνεπαρκής προς έγγραφήν πολλαών όμοϋ φοιτητών κατά τάς τελευταίας ήμέρας τής ταχθείσης προθεσμίας.

Έν Άθήναις τή 21 Σεπτεμβρίου 1889.

Ο Πρύτανις
Γ. ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Φίλω Μ. Κατά πᾶσαν πιθανότητα, εἶνε ἀπλοῦς λογοπαίγνιον καὶ δὲν πρέπει νὰ μεταρραθῇ θεῖον πνεῦμα, ἀλλὰ οἰονόημα. Τοῦτο δὲ ἐμφαίνεται ἄλλως τε καὶ ἐκ τῆς γραφῆς «spirito di-vino»...

κῶρα ἀμέσως μετὰ τὴν κατοχὴν τῆς νήσου ταύτης ὑπὸ τῶν Ἀγγλων. — Ἀδελφοί, Πολὺ ὁμοιάζει μὲ τὸν Ἄδελφόν. Τοῦτο πρὸς τιμὴν τῶν γυναικῶν γραφίδων, αἵτινες εἶνε καὶ δέον νὰ εἶνε λεπτότεραι.

κοινόν, διότι οὕτω τρεφόμενον τίς οἶδε τί θὰ καταστήσῃ; ... ἐν τούτοις ἀποβλέποντες εἰς τὸ ποῖόν τῶν μυθιστορημάτων, ἅτινα προκηρῶσαι ἡ Διεύθυνσις τῶν Ἐκκλησιῶν...

ΙΑΤΡΟΥ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

Καίτοι φρονούμεν, ὅτι τὸ μυθιστόρημα δὲν εἶνε κακόν ὡς ἐπιδότηριον τῆς ἄλλης πνευματικῆς τροφῆς, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ εἶνε αὐτὴ καὶ μόνῃ ἡ καθημερινὴ τροφή...

ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΡΟΣΕΧΟΥΣ ΦΥΛΛΟΥ

Νεαὶ ἐγγραφαὶ Συνδρομητῶν

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ.

ἀρχόμεναι ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1890 καὶ λήγουσαι τῆ 31 Σεπτεμβρίου 1891.

Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου Μυθιστορήματος

Η ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ

ΤΟΥ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ ΤΗΣ ΡΑΪΣΑΣ HENRY GREVILLE

Μετὰ τῶν ἰδιαιτέρων συστάσεων τῆς Ἑβδομάδος

ΤΟ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ

ΣΟΦΙΑΣ ΣΙΜΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ ΑΣΠΑΣΙΑΣ ΣΚΟΡΔΕΛΗ

Ἐνισχυθὲν καὶ τελειοποιηθὲν διὰ τῆς ἐνώσεως, παρέχει εἰς τὰς ἑλληνας κλήρη μὲν παιδείου, μητρικὴν δὲ περιποίησιν καὶ ἀγωγὴν...

Πλὴν τῶν κεκατονημένων μαθημάτων, διδάσκονται ἀνεῦ ἰδιαιτέρων διδασκτρων, ἡ γερμανικὴ γλῶσσα, ἡ γυμναστικὴ, ἡ ἱστορία καὶ ἡ ζωγραφικὴ.

Ἡ δὲ γαλλικὴ διδάσκεται ὑπὸ γαλιδῶν καθ' ἐνάστην εἰς πάσας τὰς τάξεις. Ἰδιαιτέρα προσοχὴ δίδεται εἰς τὰ χειροτεχνήματα, τὴν κοπτικὴν καὶ τὴν ραπτικὴν.

Αἱ ἐγγραφαὶ ἤρξαντο ἀπὸ τῆς 20 Αὐγούστου, γίνονται δὲ καθ' ἐκάστην ἀπὸ τῆς 9-12 π.μ. καὶ 3-5 μ.μ. Τὰ δὲ μαθήματα ἀρχοῦναι τὴν 3 Σεπτεμβρίου.

ΚΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΚΑΙ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΦΑΚΕΛΩΝ ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ ΑΘΗΝΑΙ ΧΑΡΑΚΤΑΙ ΕΠΙ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ...

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΓΓΛΙΚΗΣ

Καθηγητὴς ἔχων διαθεσίμους ὥρας τινὰς, ἀναλαμβάνει τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἀγγλικῆς ἐν βραχὺν διαστήματι καὶ μὲ συγκαταβατικὰ σχετικῶς διδάκτρα.

Διεύθυνσις Ὁδ. Πεντακιστῶν 29.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ ΣΙΑΦΡΑΦΕΩΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Table with 2 columns: Πειραιὸς-Κορίνθου-Πατρῶν and Πάτρας-Κορίνθου-Μόλων. Rows for Πάτρας, Αἴγιον, Κόρινθος, Μόλοι.

Table with 2 columns: Πάτρας-Κορίνθου-Μόλων and Μόλοι-Πάτρας. Rows for Κόρινθος, Αἴγιον, Μόλοι.

Table with 2 columns: Πάτρας-Πύργου-Μόλων and Πύργου-Πάτρας. Rows for Πάτρας, Πύργος, Μόλοι.

Τμήμα Πατρῶν-Πύργου ἀπὸ 1 Αὐγούστου

Table with 3 columns: Πάτρας, Πύργος, Μόλοι. Rows for Πάτρας, Αἴγιον, Μανωλάς, Αεχινά, Γαστούνη, Πύργος.

Αἱ ἀμαξοτοχιαὶ 33 καὶ 32 ἡμέραν πρὸ ἡμέραν ἐναλλάξ. Τοπικαὶ ἀμαξοτοχίαι καθ' ἐκάστην εἰς ἑκατὰ τὰ τμήματα.

Γ. ΠΑΜΠΑΝΟΣ Ὀδοντολόγος Ὁδ. Πάσης 9

ENGLISH FASHIONS ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΦΟΡΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΛΩΝ ΣΟΦΙΑΣ ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ Α. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ Ὁδ. Αἰόλου, ἀριθ. 193-197